

J e g y z ő k ö n y v

a Közoktatás-politikai Tanács

2008. március 28-án, pénteken, 10 órakor
az Oktatási és Kulturális Minisztérium (Budapest V., Szalay u. 10-14.)
101. számú tanácstermében megtartott
ülésétől

Napirend:

1. Tájékoztató az „Új Iskola – Új tudás” programról

Elnököl: Kajtárné Botár Borbála miniszteri főtanácsadó és
Ambrus István közoktatási főtanácsadó

Jegyzőkönyvvezető: Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége
beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői**Az országos pedagógus szakmai szervezetek képviselőiben:**

Dr. Dobos Krisztina
Kőrösiné dr. Merkl Hilda
Miklósi László
Pecsenye Éva

Az országos pedagógus szakszervezetek képviselőiben:

Menyhárt Pál
Dr. Gyimesi László/Muity Mária
Kerpen Gábor
Szlankó Erzsébet/Dr. Horváth Péter

Az országos szülői szervezetek képviselőiben:

Keszei Sándor
Novák János
Simonné Toldi Ágnes
Villás Lajos

Az országos diákszervezetek képviselőiben:

Deák György
Farnady-Landerl Viktória
Fábián Tiborné
Hanti Vilmos

A helyi önkormányzatok érdekképviseleti szervei részéről:

Nádor Rudolfné dr.

Dr. Sáska Géza
Vargha Károly

Az országos kisebbségi önkormányzatok képviselőiben:

Alexov Ljubomir
Dr. Schäffer István
Kanaki Lefter

A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók képviselőiben:

Bajzák Erzsébet

Braun József
Mihályi Zoltánné
Papp Kornél

**Az Oktatási és Kulturális Minisztérium és más, az oktatásban érdekelt minisztériumok
képviselőiben:**

Dr. Hiller István
Arató Gergely
Kajtárné Botár Borbála
Dr. Szüdi János
Paulik Antal
Kiss Mária
Lóczy Péter
Bencze Péterné
Simon Henrietta
Dr. Madarász Hedvig
Domján Istvánné
Hegyiné Pallaghy Szilvia
Csibran Katalin
Horváth Gréta
Ambrus István

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 00 perc)

KAJTÁRNÉ BOTÁR BORBÁLA, az ülés levezető elnöke – a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm a Közoktatás-politikai Tanács megjelent tagjait. Köszönöm, hogy a rendkívüli ülésre eljöttek. Azt kérem, hogy most tegyék félre a Közoktatás-politikai Tanács szokásos ügyrendjét, hiszen rendkívüli a napirend is, ami miatt megkértük a tanács tagjait, hogy fáradjanak el ide. Egyetlenegy napirendünk van: az „Új Tudás – Új Műveltség” program elemeiről fog miniszter úr tájékoztatást adni.

Szeretném kérni,

a miniszter úr idejére annyiban legyenek tekintettel a Közoktatás-politikai Tanács tagjai, hogy egy értekezletről jött ki, és egy értekezletre vissza kell mennie, tehát 10 óra 50 percig van lehetősége, ideje arra, hogy itt maradjon velünk. Előre is köszönöm a megértésüket.

DR. HILLER ISTVÁN: Tisztelettel köszöntöm a testület tagjait. Azért kértem, hogy a Közoktatás-politikai Tanács üljön össze, mert egy olyan széles körű társadalmi, szakmai, politikai egyeztetési folyamatot kívánok elindítani, amelyben a Közoktatás-politikai Tanácsnak nemcsak helye, hanem kiemelt helye van. Az a program, amit ismertetni fogok, a kormány döntésén alapszik, de javaslat. A döntés tehát az, hogy a szakmai, politikai, civil egyeztetéseken erről a döntésről mint javaslatról kérjem a véleményeket. Nincsen olyan pontja, amelyet ne ismertetnék, és nincsen olyan pontja, amelyben ne venném jó néven és ne kísérném figyelemmel a véleményeket.

Az elmúlt jó néhány év – és ahogy a realitásokat lehet látni: az elkövetkező évek – legnagyobb szabású közoktatási programjáról van szó. Egy olyan programról, amelyben – ahogy az életben is – oktatás és közoktatás, kultúra, közművelődés szervesen kapcsolódik egymáshoz.

Ez a programjavaslat mintegy háromnegyed év alatt került kidolgozásra. A kidolgozásában alapvető szerepet játszott az oktatásügyi és gyermekjogi kerekasztal, majd szeptembertől kezdődően kormányzati szinten a folyamatos csiszolása, véleményezése történik. Ebben az Oktatási és Kulturális Minisztérium játszott a központi szerepet, de mint fogják látni, vannak olyan területek, amelyek hagyományosan nem az OKM-hez, illetve nem az oktatásügyhöz tartoznak: Én a valós életet úgy látom, hogy ezeket a közigazgatási és miniszteriális beosztásokat fel kell rúgni ahhoz, hogy egy valóban jól működő programot tudjunk létrehozni, ezért a megbeszéléseken számos minisztérium – így a Szociális és Munkaügyi, az Egészségügyi, illetve a megbeszélések utolsó fázisában, az utolsó másfél hónapban a Pénzügyminisztérium – képviselői is ott voltak. Amit mondok, a Pénzügyminisztérium által kontrollált és befogadott, a pénzügyminiszter által elfogadott program. Ez utóbbiak nyilván nem a szakmai tartalmát, hanem az értékvonzatát mutatják.

Az a költségvetési mozgástér, amely 2009-től a köztársaság rendelkezésére áll, különböző döntéseket jelentett a kormányon belül és más döntéshozó testületeknek is. Az a kérdés áll előttünk, hogy ez a hozzávetőlegesen 50 milliárd forintnyi mozgástér a magyar költségvetésből a legkülönbözőbb területek, tárcák között kerüljön ilyen-olyan arányban felosztásra – és akkor, mint ahogy ennek számos alkalommal már tanúi lehettek, mindenki kap egy kicsit, amire nem mondhatja, hogy ő nem részesedett belőle, de mindenki tudja, nem elégséges ahhoz, hogy a célokat teljesítse –, vagy pedig egy újfajta – elismerem, a konfliktust már nem az oktatáson belül megoldó, erőteljesebben magán hordó – döntés születik. Végül ez utóbbi került képbe, ami azt jelenti, hogy ténylegesen és nagyságrendileg a rendelkezésre álló összeg az oktatásügybe, ezen belül a közoktatásba és a kultúrába, ezen belül a közkultúrába kerül 2009-től.

A számokat és az összegeket minden egyes részletben meghatároztuk, kiszámoltuk. Ez az a keret, amin nincsen módunk túllépni. Tudom, hogy miközben igen jelentős mennyiségű anyagi forrásról van szó, mindig fölmerül, hogy egyébként lehetne több. Tisztelettel kérem tehát azt elfogadni, hogy ez a 130-140 milliárd forint az az összeg, amellyel az elkövetkező években pluszforrásként számolhatunk. A nagyságrend igen jelentős. Lehetne mondani persze, hogy miért nem 200. Azért, mert erre van felelősségteljesen keret, ezt túllépni nem áll módunkban. Pontosan ismertetem az összegeket, és utána ennek a javaslatnak a szakmai – az általam pilléreknak nevezett – részét.

A program 2009-től először 137 345 millió forint értékben kezdheti meg a tevékenységét. Ebből 2009-ben a Magyar Köztársaság költségvetéséből 40 655 millió forint, európai uniós forrásból 96 690 millió forint áll az előbb említett Új Tudás program rendelkezésére. Ez a 2009-es program értelemszerűen nem egy évről szól. Az előbb említett összeg 2010-re a következőképpen növekszik:

Az összes forrás 144 399 millió forint, ezen belül valamelyest csökken az európai uniós források aránya: 95 377 millió forintra, és majd' 10 milliárddal nő a köztársaság költségvetéséből származó forrásrészt: 49 022 millió forintra.

Azt gondolom, valóban olyan jelentőségteljes összeg ez, amely nagy megfontolást igényel, és nincsen semmiféle taktikai szándék bennem ezzel. Látva a realitásokat, azt mondhatom, hogy ennyi pénz az elkövetkező fél-háromnegyed évtizedben ismételtelen nem lesz a magyar közoktatásban. Ez rendelkezésre áll. Hogy ezt az összeget milyen célra és hová fordítjuk, nem akartam egy miniszteri vagy kormánydöntéssel rendezni. Egyébként vannak olyan hangok, miszerint azért az, hogy valamivel több mint 137 milliárd forint az első évben bekerül a közoktatás rendszerébe, nyilván mégsem tekinthető senki által sorscsapásnak. Én ezt egy rossz megközelítésnek tartom. Nyilvánvalóan minden terület jó néven veszi, hogyha különböző forrásokból a saját területére pénz kerül, én azonban legalább olyan fontosnak tartom – annak ismeretében, hogy ez aztán a későbbiekben nem variálható, nem akarom a rendszert rángatni –, egyfajta megállapodás szülessék, amelyről kellő felelősséggel tudunk dönteni. Azt gondolom ugyanis, hogy a magyar oktatásügy színvonal-emelésének egyik legfontosabb feltétele a stabilitás és a kiegyensúlyozottság megteremtése. Önmagában ez a jelenlegi feltételek mellett egyik oldalról úgy teljesíthető, hogyha jelentősebb anyagi forrás kerül bele, más tekintetben meg úgy biztosítható, hogyha ezek a források szakmailag megalapozott és egyébként helyes célokat szolgálnak.

Az a fajta egyeztetés, amelynek most a Közoktatás-politikai Tanács is természetesen részese – és amelyet vidéken szakmai fórumokon folytatunk, nem is akarom titkolni, hogy a célja: minél nagyobb támogatást akarok szerezni ennek a programnak. Nincsenek illúzióim, és latin szakosként tudom, hogy a „konszenzus” szó mit jelent: az két kéz egymást erős megszorítása, majdhogynem száz százalékos egyetértés. Nem vagyok naiv, nem hiszem, hogy ez elérhető. Az azonban, hogy minél nagyobb támogatás legyen mögötte, cél.

A szakmai szervezetekkel, civil szervezetekkel és politikai pártokkal is egyeztetni kívánok, hogy a szakmai támogatás, a civil támogatás és a politikai támogatás – ami a feltelezett konszenzus három pillére, három része egy parlamentáris demokráciában – minél erősebb legyen.

Az összehatárokon belül – mert nincs módom azoktól eltérni – a programok szakmai célzottsága tekintetében szívesen várom a véleményeket. Miután ez az egyeztetés folyik és folyamatos, úgy látom, április közepére, április második felére leszünk abban a helyzetben, hogy

már mindenki véleményét megismerve, magunk között is összefoglalva, a javaslatot immár végső formájában döntésre alkalmasnak nevezzük és tartjuk.

Kérem szépen, hogy ennek figyelembevételével hallgassák, és próbálom negyed órában összefoglalni, hogy jó néhány véleményt én magam halljak, aztán államtitkár úr és főtanácsadó asszony minden itt elhangzó véleményt továbbít nekem.

Az első pillér a korai fejlesztés. Úgy gondoltuk, túl kell lépni azon a hagyományos felfogáson, hogy az oktatásügy, még pontosabban az oktató-nevelő tevékenység azzal kezdődik, amikor beíratjuk a gyermeket az első osztályba. A való életben a 0-6 éves kor meghatározó egy gyermek, egy család, e tekintetben a közösség egésze számára. Ezért említettem, hogy a kormányzaton, a mindenkori kormányzaton belüli strukturális, miniszteriális felosztást felrúgtuk. A korai fejlesztés intézményrendszerében az a véleményem, hogy a védőnői hálózat, az óvodai hálózat is Magyarországon magas színvonalon működik, jó. Ott nem belső strukturális átalakítás, hanem a rendszer anyagi és személyi, illetve felsőoktatásban a képzés tekintetében való megerősítése szükséges. Nem akarok ezzel a rendszerrel belülről semmit kezdeni, úgy tartom jónak, ahogy van, de szeretném megerősíteni.

Három pontban szeretném összefoglalni a korai fejlesztés pillérét:

A védőnői hálózatot évente 100 fővel kívánjuk bővíteni, három év alatt 300 fővel. Ennek forrása a magyar költségvetés, 2009-ben 350 millió forint, majd 2010-ben újabb 350, összesen 700 millió forint kerül így a rendszerbe. Azt szeretnénk, hogyha a bölcsődei és óvodai fejlesztések megindulnának és erőteljesebbek lennének.

A fejlesztésnek két része van. Az egyik az infrastrukturális fejlesztés, a másik pedig a szakmai rész. Ezért a bölcsődei és óvodai hálózat fejlesztésére európai uniós forrásból – infrastrukturális fejlesztésről beszélek – 2009-ben 5 milliárd, 2010-ben szintén 5 milliárd forintot kívánunk fordítani. Ez tehát intézményfelújítás, helybővítés, illetve új helyek létesítése. Minden tapasztalat azt mutatja, hogy minél korábban kerül be egy gyermek a nevelési rendszerbe, annál nagyobb esélyünk van, hogy szakmunkás vagy éppen diplomás végzettséggel elhelyezkedjék a munkaerőpiacon. Megfordítva is igaz: minél később tudjuk behozni az oktatási-nevelési rendszerbe, annál nagyobb az esély arra, hogy egész életében szociális segélyen élő állampolgár legyen.

Ezért szükségesnek tartjuk, elsősorban a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű családoknál, kiemelten a roma családoknál, hogy gyermekeik óvodába járjanak és járhassanak. Az előbb említett infrastrukturális része mellett ennek egy társadalmi-szociológiai aspektusa is van. Abban az esetben sem akarják óvodába járatni jelen pillanatban, hogyha egyébként feltételezzük, hogy ott helyben óvodai férőhely van. Én azt látom, hogy túl a kisgyerek sorsán, ez egy alapvető, olyan társadalmi kérdés, amelyet rövidtávon nem, hosszú távon azonban kimondottan az oktatási-nevelési szisztémával lehet változtatni. Aki azt mondja, hogy öt év alatt megoldja, az vagy nem ismeri a helyzetet, vagy hazudik. Aki meg nem csinál semmit, az a húsz évvel későbbi jövőnket játssza el. Ezt tehát egy ilyen lépésnek tessék látni! És nem fogok tudni ebben látványos eredményeket felmutatni 2010-ben, szerintem 2012-ben sem. De építkezni akarok. Építkezni akarok a tekintetben, hogy legyen eredménye – és ahhoz el kell kezdeni. Ehhez úgynevezett óvodáztatási, beóvodáztatási pótlékban, segélyben gondolkodunk. Ez azt jelenti, hogy amikor az óvodába beíratja a család a gyermeket, akkor húszezer forintot kap, félév végén és év végén tíz-tízezer forintot, de úgy, és kizárólag akkor, hogyha az óvodai foglalkozások minimum 75 százalékában részt vett a gyermek. Nem akarunk egyszerűen sorszám alapján pénzt osztani. Feltétel lehet – és ebben az értelemben színvonalhoz kötjük –, hogy ha nem vesz részt a foglalkozásokon a gyerek, akkor nincsen pénz. Ugyanakkor meg kell teremteni a motivációt.

Mert csak azzal, hogy akár férőhelyet teremtünk – az előbb említett ügyek miatt – nem fognak a gyerekek óvodába járni.

Kérem, hogy gondolják ezt végig, mondják el a véleményüket!

Szeretném hozzátenni, hogy gondoltunk a felújított, illetve újonnan létesített férőhelyek, intézmények fenntartására is. Erre európai uniós forrás nem vagy csak minimálisan vehető igénybe, ezért költségvetési forrás. Abban az ütemben, ahogy gondolkodunk, 2009-ben a költségvetésből fenntartásra 1 368 millió forint áll rendelkezésre, 2010-ben költségvetésből 2 394 millió forint. Még egyszer tehát: ez nem létesítés, hanem fenntartás – magyarul: működési költség, hogy rendben tudjanak működni.

A második pillér az integrációval, a szegregáció-deszeregáció kérdésével kapcsolatos program. Erről önöknek nemcsak tapasztalatuk, hanem elméleti és gyakorlati tudásuk van. Kérem, értsék meg, hogy az időtakarékoság miatt erről itt inkább csak érintőlegesen szólok. Azt gondolom, céljainkban – ismerjük egymást – nem különbözünk. Abban azonban, hogy ezt hogy kell és hogy lehet elérni, számos megközelítés létezik. Minden fenntartónak, aki oktatási-nevelési intézmény fenntartója, esélyegyenlőségi programot kell készítenie. Akinek nincsen, annak minden segítséget megadunk, hogy elkészüljön, és színvonalas programot készítsen. 2006-tól kezdődően esélyegyenlőségi szakemberek képzése folyik az OKM keretein belül: most már két turnus, valamivel több, mint száz ilyen szakértő végzett. Alkalmasak és képesek rá, hogy fenntartóknak mindenféle szakmai tanácsot megadjanak, és valóban jó színvonalú esélyegyenlőségi programok készüljenek. Ez tehát a támogatási rész.

Arra, hogy a programok megvalósuljanak és fussanak, ezen rész már 2008 szeptemberétől indul: igen jelentős mennyiségű európai uniós forrás, az EU TÁMOP programból – a 3.3.1, 3.3.35-ből – 2008 szeptemberétől 12 milliárd forint. 2009-ben 5 700 millió forint, 2010-ben 6 350 millió forint. A dolognak van egy másik része. Aki ennek ellenére nem csinál esélyegyenlőségi programot, európai uniós forrásból nem fog kapni egy fillért sem: formai hibásnak fogjuk tekinteni a pályázatot.

A dolognak tehát két része van. Nem önmagában szankció, de nem akarok kertelni: igen, szankcionálunk. Más tekintetben minden segítséget és támogatást megadunk, hogy ezek az esélyegyenlőségi programok elkészüljenek. Személyi, szervezeti, tartalmi segítséget.

A harmadik pillér a tehetséggondozással és a középiskolai kollégiumi helyzettel foglalkozik. Ebben az elmúlt évben egy nagyon gyakorlatias együttműködést valósítottunk meg a tehetséggondozók szövetségével. Ennek a programrésznek bizonyos elemeit köztársasági elnök úrral és miniszterelnök úrral együtt ismertettük a tehetséggondozók szövetségének talán három héttel ezelőtti rendezvényén. A Magyar Génius Program ösztöndíjakat hoz létre: ösztöndíjakat diákoknak, professzoroknak, tanároknak, olyanoknak, akik magyar ösztöndíjjal külföldre mehetnek, aztán az ott megszerzett tudást hazahozzák. De vannak olyan programrészek is, amikor magyar professzoroknak, akik hosszú időn keresztül kutattak-dolgoztak külföldön, ösztöndíjat kínálunk, és kérjük őket, jöjjenek haza, és felhalmozott tudásukat itthon hasznosítsák.

Külön kitérünk a tudományos ösztöndíjakra, a PhD-hallgatókra. Azt látjuk, hogy fejtámaszat folyik Magyarországon – nemcsak Magyarországon, de nálunk is. Ennek célkeresztjében elsősorban olyan, PhD-re felvett hallgatók állnak, akik még nem szereztek oklevelet, de tudásuk jó részének már birtokában vannak, akár már meg is írhatnák a doktorit. A célállomások: elsősorban az Egyesült Államok, illetve a tengerentúl. A PhD-vel nem rendelkező hallgatók sokkal olcsóbbak, mint tudományos minősített hallgatók, miközben a fejükben a tudás már ott van. Ezért doktori fokozat megszerzése előtt, majd doktori fokozat megszerzése után, tehát a PhD megszerzése után is posztdoktorális ösztöndíjakat kívánunk létrehozni.

Szívesen várnám a véleményüket a középiskolai kollégiumok helyzetével, funkciójával, szerepével kapcsolatban.

A szituáció egészen különös, hiszen működő középiskolai kollégiumaink infrastruktúráisan – magyarul: kinézetre és felszereltségre – döntő többségben gyalázatos állapotban vannak. Önmagában önkormányzati szerepvállalás nem vagy egészen csekély mértékben várható. Ez egész egyszerűen abból adódik, mert azok, akik abban a házban laknak, kollégisták, tehát biztosan nem az adott település lakói, meg valószínű, hogy szüleik sem ott laknak. Az önkormányzati testületnek és a polgármesternek egyszerűen nem áll közvetlen érdekében, hogy rendelkezésre álló pénzt olyan épületbe, ingatlanba, felszerelésbe, felújításba tegye, ami nem az ő településének polgárait szolgálja, miközben ott van az adott városban. Ezt ezért a kormányzati kereten belül középiskolai kollégiumok fejlesztésére PPP-konstrukcióban tudjuk elképzelni. Azt jelenti, hogy az állam garanciát vállal, a magánszektor bevonásával, ilyen konstrukcióban kollégiumok fejlesztésére. A most említett összeg a legelején említett nagy keretösszegben nincs benne, a költségvetésből úgynevezett PPP-szolgáltatásidő-keret áll rendelkezésre. Ez akkor is van, hogyha a közoktatás nem veszi igénybe, meg akkor is, ha igénybe veszi. Ebből 2 milliárd forint áll-állhat rendelkezésre a középiskolai PPP megvalósításának fedezésére. Itt először fizetési kötelezettség 2010-ben áll fen.

A negyedik pillér a közoktatás tartalmi fejlesztése, a kompetenciaalapú oktatás, a nyelvi, illetve informatikai fejlesztés. Önök előtt nem szánnék hosszabb időt arra, hogy a PIRLS és a PISA eredményeit ismertessem, mert ezt önök pontosan tudják. Abban, gondolom, egyik vagyunk, hogy azt mondani a magyar oktatási-közoktatási rendszerről, hogy nem teljesít vagy rosszul teljesít, az egész egyszerűen nem felel meg a valóságnak. Annak a sommás megközelítésnek a kimondása ez, amelyik nem veszi figyelembe azokat az ellentétes folyamatokat, amelyek a közoktatási rendszerünkben jelen vannak, más tekintetben természetesen módot ad arra, hogy azt mondják, a magyar pedagógusok nem dolgoznak jól. Mind a kettőt a leghatározottabban visszautasítom, és – amint talán tetszenek látni a nyilatkozataimból – nyilvánosan cáfolom. Tízéves korban a PIRLS felmérés azt mutatja, hogy mi világviszonylatban topon vagyunk, ráadásul, mivel önmagunkhoz képest szignifikáns javulást értünk el 2001-hez képest, lehet látni, hogy az az út, amin elindultunk, nemzetközi felmérés szerint is eredményes. A tizenöt éves korban vizsgált PISA nem rosszabb, mint öt évvel ezelőtt, de önmagában gyalázatos. Már öt évvel ezelőtt is az volt, és ez nem javult. Tehát 10 éves korban a gyermekeink jól teljesítenek, és saját korukhoz képest világviszonylatban is élen állnak, majd amikor ennek a gyakorlati alkalmazására kerül-kerülne sor – 15 éves korban ezt mérik –, addigra ez a laboratóriumi, vagyis tantermi körülmények között megszerzett ismeret a valós életben alacsony színvonalú. Táblán, a tanító néni jelenlétében összeadja a számsorokat, de amikor 15 évesen elmegy vásárolni az üzletbe, és kap egy számlát, amin tulajdonképpen ugyanez van, akkor ezt a gyakorlatban nem vagy csak nehezen tudja alkalmazni.

Mi ebben az alapkészségek megerősítésének szükségességét látjuk, és elutasítjuk azt a felfogást, miszerint az oktatási szisztéma a kezdet kezdetétől elhibázott módon csinálja. Merthogy minden felmérés azt mutatja, immár többszöri, hazai meg nemzetközi, hogy nem így van. A hagyományos értelemben vett felső tagozat idején történik valami. Ez a valami pedig az, hogy a megszerzett elméleti tudást nem tudja a gyakorlati életben alkalmazni, nem tud váltani. Ennek a fejlesztésére, kompetenciaalapú oktatás megerősítésére, európai uniós forrásból 2008 szeptemberétől 10 milliárd, a 2009-es évben 15 milliárd, 2010-ben 17 milliárd forint áll rendelkezésre.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség gondozásában informatikai fejlesztés része a programnak. Pedagógusoknak, mintegy 60-70 ezer pedagógusnak laptop-programot kívánunk indítani, hasonlóképpen diákoknak, mintegy 80-100 ezer 7-12. évfolyamos diáknak. A tanári programnak európai uniós forrása 2 milliárd, a diákprogramnak 1 milliárd forint 2009-ben. Ennek magyar költségvetési vonzata nincs, európai uniós forrásból van a fedezet.

Az ötödik – és az eddigi tapasztalatok szerint a legtöbb vitát kiváltó – programrész a pedagógusmesterség presztízsének emelése, a pedagógushivatás jobb elismertsége. A megközelítés lényege, hogy különböző feladatokra és teljesítményre, helyzetekre és teljesítményre célzottan kívánunk többletforrásokat biztosítani. Úgy gondoljuk, hogy az intézményvezetőkön nagyobb teher és nagyobb felelősség van, és ez nem is kerülhető el – merthogy attól intézményvezető, hogy nagyobb a felelőssége, több a feladata, mint a tantestület egy másik tagjának. Hogy azonban ezt jobb minőségben, jobban motiválva tudja végezni, emelni kívánjuk az intézményvezetői pótlékot. Ez intézménynagyságtól függően 20-40 ezer forintot jelent havonta, 6 ezer főt érint. Költségvetési vonzata a Magyar Köztársaság költségvetése: 2009-ben 3 248 millió forint, 2010-ben 3 300 millió forint.

A következő: a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel foglalkozó pedagógusok pótléka. A viták során itt két irány jelent meg. Az egyik azt mondta, hogy a közigazgatásban ismert a hátrányos helyzetű térség fogalma, ez térképen, akár kistérségi szintig minden további nélkül levetíthető, ezekbe a térségekbe tegyük az erre szánt pénzt. Mi azon a véleményen voltunk, hogy ez igaz, csak nem elég. Mert mindannyian tudunk mondani olyan, nem hátrányos helyzetű térségeket, nagyvárosok külvárosait – itt van a mi városunk, Budapest, de nyugodtan említhetném szinte az összes nagyobb magyar várost –, ahol legalább olyan rossz körülmények, és legalább olyan kirívó oktatási-nevelési feltételek vannak, mint egy, egyébként a közigazgatás által hátrányos helyzetűnek minősített térségben. Ezért a pedagógust tettük a középpontba, nem a közigazgatási egységet. Minden olyan pedagógus, aki halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket tanít – nyilván annak mértékétől függően, hogy mennyit –, úgynevezett „halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel foglalkozó pedagógus pótléka”-t fogja kapni. Ennek forrása a költségvetés. A költségvetés 2009-től 5 milliárd forintot, 2010-ben 5 milliárd forintot tud szánni erre a pótléokra.

Úgy gondoljuk, jól működik az a rendszer, amelyet az egyszerűség kedvéért minőségi bérpótléknak nevezek, és a költségvetésben, a 2008-asban is szerepel 1,1 milliárd forint. Nem a szerkezettel láttam-láttuk a problémát, hanem a rendelkezésre álló összeggel. Úgy láttuk, hogy egyébként a struktúra működik, ezért erre a célra – tehát pályán lévő, az átlagosnál is jobb teljesítményt mutató pedagógusoknak, az eddigi 1,1 milliárd forint helyett 3,1 milliárd forint áll rendelkezésre 2,9-től, magyarul: plusz 2 milliárd forint épül bele a rendszerbe. Ez folytatódni fog 2010-ben is.

Kétféle elismerést is létre kívánok hozni. Ez jelentőségében, azt gondolom, fontos, számosságában kevesebb embert érint, de fontos. „Esélyteremtő pedagógus” címet kívánok létrehozni, olyan pedagógusok számára, akik példaadóan tudják azt a fajta oktató-nevelő munkát végrehajtani, aminek híre nagyobb kell hogy legyen az országban. Be kell tudni mutatni a jó példákat is, nemcsak a konfliktusokat, nem eltakarva a konfliktusokat – mint éppen a napokban megmutatkozó, országos visszhangot is kiváltó szörnyűségek -, a jó példákat is próbáljuk bemutatni. Mert nem igaz, hogy csak egyféle van. Nemcsak konfliktus van – de konfliktus is van. És nemcsak jó példák vannak, de azok is vannak. És azt is meg kell becsülni, bár tudom, hogy azt sokkal nehezebb bejuttatni a bulvársajtóba, aki jól dolgozik, mert az nem botrány. De azért együtt próbáljuk már az országos közvélemény figyelmét azokra a kollégákra, akik e tekintetben

kiemelkedően teljesítenek, akár csak egy napra, akár ilyen módon ráirányítani. Évente száz pedagógusnak 300 ezer forintos díjat kívánok létrehozni. Ez 30 millió forint. Úgy látom, hogy ezt a tárca költségvetéséből ebben az évben meg tudjuk oldani. Azt szeretném, hogyha az idei Pedagógusnapon ez már kiosztásra kerülne.

Kutatótanár-díjat is létrehozunk. Itt olyan tevékenységről van szó, amikor egy, a közoktatásban dolgozó pedagógus a közoktatásról – vagy nem a közoktatásról – tudományos munkát végez, tudományos kutatást folytat, publikál. Huszonöt ilyen tanárt kívánunk díjazni, a díj viszont jelentős: egy évben személyenként 10 millió forint. Ez 250 millió forint egy évben. A költségvetés a forrása, és 2009-től él.

Végül az úgynevezett pályakezdő pedagógus bérpótlék. A probléma önk előtt is ismert, nem kell kendőzni. Úgy látjuk, hogy az elmúlt évek – kár megsaccolni, de több mint egy évtizedről van szó, az biztos – a magyar felsőoktatásban azt a tapasztalatot hozták, hogy nem a legjobb képességű hallgatók mennek el tanári pályára, miközben önmagában a kategória soha nem abszolútizálható, amikor több ezer emberről beszélünk évente. Azt szeretnénk elérni, hogy a legjobb képességűek – azok, akik egyébként más módon is el tudnak helyezkedni a munkaerőpiacon – választanak és kellően motiválva lennének arra, hogy válasszák a pedagóguspályát. Ezért főiskolai végzettség esetén 25, egyetemi végzettség esetén 40 ezer forintos pályakezdő-bérpótlékot kívánunk létrehozni. Ez kellő vonzerő ahhoz, hogy a pályát válasszák. Ugyanakkor értem és ismerem azokat a felvetéseket, amelyek a tanári, a pedagógusi szakmán belüli esetleges feszültségekről beszélnek, ezért érdemes ezt pontosítani. A történet tehát arról szól, hogy az első időszakban kapja az előbb említett összeget, majd hogyha ezt egy táblán ábrázolnánk, egy egyre ellaposodó görbét tessék elképzelni, amely a végpontján – ez több mint tíz év – belesimul a közalkalmazotti bértáblába. Magyarul, az elején erőteljesebben vonzó, majd aztán még a pályán maradási ösztönző bérpótlékról van szó, de nem arról, hogy aki hét éve dolgozik, az megkapja a jelenlegi bérét, illetve amennyit az OÉT-megállapodás hoz táblaszerű emelkedést, aki pedig 2009 szeptemberétől lép be a rendszerbe, az meg 40 ezer forinttal többet, és ez így lesz éveken keresztül, és lesz egy szakadék: azok, akik még nem kaptak pályakezdő-bérpótlékot, meg azok, akik kaptak. Ez ennél – még egyszer mondom – összetettebb szisztéma, de minden háttér tanulmány és az oktatási keretalkalmazottak szakértőinek véleménye, nemzetközi tapasztalatok alapján is az volt, hogy a közoktatás színvonal-emelésének meghatározó szereplője a pedagógus, a pedagógus színvonala a képességeivel és a képzettségével áll, ezért a legjobb képességű hallgatók közül kell és érdemes a motiváció megteremtésével a pályára vonzani a fiatalokat.

A véleményüket e tekintetben is szívesen várom.

A program március eleji meghirdetése óta egyeztetünk a Kollégiumi Szövetséggel, különböző védőnői és óvónői szakmai és civil szervezetekkel; Szolnokon, Miskolcon, Veszprémben, Békéscsabán, Szombathelyen és Szekszárdon regionális pedagógus, intézményvezetői, közoktatási fórumokon, több száz résztvevővel minden egyes alkalommal; és próbálom nemcsak a központi, országos, hanem a vidéki sajtóban is a program részleteit ismertetni, hogy minél többen tudjanak róla, azzal, hogy a történetnek értelemszerűen van egy politikai része. A koalíciós pártok, a kormánytöbbséget alkotó pártok ezt a programot ismerik és támogatják. Tegnap a Magyar Demokrata Fórum szakembereivel egyeztettem: alapjaiban a program támogatását láttam, és bizonyos pontokon javaslatokat fognak tenni. A másik két ellenzéki párttal időpontot fogok egyeztetni, és az elkövetkező két-három hétben ezek a találkozók is meglesznek.

Értelemszerűen az időpontok és a testületek között semmiféle hierarchikus megkülönböztetés nincs. Számomra az a dolog lényege, hogy április közepére minél többek véleményét halljam-halljuk, megismerjük, és ebben a Közoktatás-politikai Tanács véleménye fontos, és személy szerint nekem is elsődleges. Ha önök úgy gondolják – de ez az önök dolga, én ebbe nem fogok beleszólni –, szükségük van arra, hogy akár még egy alkalommal egymással meg a minisztériummal is ebben a formában összejöjjenek, nekem semmi ellenkezésem nincs ebben. Mi itt leszünk, és akkor is minden információt megadunk. Hogyha úgy gondolják, hogy ez a mai alkalom elégséges arra, hogy részben információt nyernek – mert valljuk be, a program nem lehet önök előtt teljesen ismeretlen, hiszen közoktatási programról ennyit nagyon régen írtak, mint erről az utóbbi három-négy hétben –, nekem az is jó. Államtitkár úr, főtanácsadó asszony, a minisztérium munkatársai állnak rendelkezésükre. Nincsen olyan adat, amit ne bocsátanék a rendelkezésükre. A költségvetési és európai uniós keretet túllépni nem áll módomban. Egyébiránt azt, hogy ilyen mennyiségű forrást sikerül a közoktatásba helyezni, én a szakterületünk és érdekérvényesítő képessége sikerének tartom. De a „siker” szót akkor akarom kimondani, ha majd a közoktatásban ott lesz, és az eredményeket is látjuk. E nélkül biztos nem megy, ezzel a programmal meg jó esélyünk van arra, hogy sikerüljön.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak, szívesen várom a véleményüket.

ELNÖK: Tessék parancsolni!

VILLÁS LAJOS: Nagyon szépen köszönöm, hogy szót kaptam. A miniszter úr expozéjával egyetértek, és nagyon mélyen támogatni is kívánom – azonban mégsem ezzel szeretnék miniszter úrhoz fordulni.

A Roma Rendőrök Országos Egyesületének képviselője is vagyok, és szeretném felajánlani az egyesületünk segítségét a mostani időszakban olyan nagy közfelháborodást keltett, tanárokkal kapcsolatos incidensek megoldása, kezelése érdekében.

DR. HILLER ISTVÁN: Nagyon köszönöm.

VILLÁS LAJOS: Van benne gyakorlatunk. Ahol eddig felléptünk, sikerült a tanárok presztízsét visszaadni, és azt szeretnénk, ha ez országszerte sikerülne, mert az mégsem lehet, hogy azokat az embereket, akik a jövőért harcolnak, és adják a tudásukat, megalázzák, meggyötörjék, vagy egyáltalán ilyen helyzetbe kerüljenek, mint amiben most vannak.

Mi azt kérnénk a miniszter úrtól, fogadja el a segítségünket, és meglátjuk, hogy az együttműködés, ha sikeres, milyen eredményre vezet. Elmegyünk az ország bármely pontjára. Két dolgot szeretnénk kérni. Mivel ez költséggel jár, és gépkocsival mennénk, az utazási költségünk megtérítését kérjük, és ha már megyünk, ezeknek a hátrányos helyzetű iskoláknak a minisztérium néhány füzetet, írószert stb. küldjön, amit szét tudunk osztani az igazgatók jelenlétében. A többit mi ott a helyszínen megoldjuk. Köszönöm.

ELNÖK: Nagyon köszönjük a felvetést. Azt szeretném kérni, hogy most fókuszáljunk erre a programra.

VILLÁS LAJOS: Miniszter úr, kérem, nézze meg a honlapunkat.

DR. HILLER ISTVÁN: Meg fogom nézni. Köszönöm szépen, amit mondott.

ELNÖK: Miniszter úrnak mindjárt mennie kell. Kérem, hogy erre fókuszáljunk most. Kerpen úr kért szót.

KERPEN GÁBOR: Első körben nagyon röviden. Egyetlen kérdésem van, a véleményt szerintem később is megoszthatjuk egymással is akár. A miniszter úr néhány helyen azt mondta, hogy 2008-2009-től, más helyeken nem mondta. Az a kérdésem, ahol nem mondta, lezárul-e 2010 végén a finanszírozás vagy nem.

DR. HILLER ISTVÁN: Olyan helyen mondtam – mert mondhattam –, ahol európai uniós forrás áll rendelkezésre. Az ugyanis 2008-tól már él. Ahol kimondottan és kizárólag magyar költségvetési forrás igénybevételével történik a programrész megvalósítása, az 2009., merthogy a 2009-es költségvetésben kívánjuk ezt applikálni, de 2009-ben nem ér véget, 2010-ben is folytatódik. Minden olyan pont, amit említettem, és költségvetési vonzata van, 2010-ben is folytatódik, és ott szintén magyar költségvetési vonzattal számolunk. 2011-re is kiszámoltuk. Bármely programrészre hogyha rákérdez – most tehát ne az európai uniós forrásra, mert az értelemszerűen 2007. és 2013. között van, hanem a magyar költségvetési forrásra –, 2011-ben is számolunk vele a közoktatási költségvetésben. A program elindítása, a program megerősítése értelemszerűen 2009-2010.

KERPEN GÁBOR: Tessék!

PAPP KORNÉL: Köszönöm szépen a szót. Miniszter úr, ez egy nagyon széles látókörű, szinte mindenre kiterjedő, helyesen, jól összefoglalt program. Mégis hiányérzetem van egy-két pont vonatkozásában. Az egyik az, ami régi vesszőparipám, hogy vannak néha lefedetlen területei ennek a munkának. Saját példámat többször elmondtam a Közoktatás-politikai Tanács előtt: például nekem van egy 18 esztendőes autista gyermekem, most fog kifutni a tankötelezettségből, amit meghosszabbítottunk, és hiányérzetem, hogy e területen nem nyújt a közoktatás ezen gyermekeknek lehetőséget. Ha egyszer esélyteremtésben gondolkodunk, akkor szerintem ne csak halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekben gondolkodjunk, ne csak tehetségekben, ne csak roma származású gyermekekben, hanem olyan fiatalokban, akik gyakorlatilag a tankötelezettségük időszakában vannak, fejlesztésre szorulnak, és nem arra, hogy egy elfekvőbe, egy délutáni gondozóba betegyék őket.

A másik, hogy az infrastrukturális fejlesztés területén véleményem szerint nagyon fontos lenne továbbra is, hogy a testedzéssel foglalkozzunk. A fiatalok energiáinak nagyon jó levezetése lehet ez, tehát egy új tornaterem-fejlesztési programot én nagyon-nagyon fontosnak tartanék ezekben az években is. A 90-es évek elején ez egy igen jól bevált program volt.

Végezetül nagyon fontosnak tartanám, ha már nagyon jó lépéseket látunk a halmozottan hátrányos helyzetűek, roma származásúak óvodáztatása érdekében, a dajkaprogramot, ami egyszer már beindult, de nagyon fontosnak tartanám, hogy ne csak az óvónőket, hanem a szakalkalmazottakat is képezzük, különösképpen a roma származású dajkákra gondolok.

Egy kérdés maradt a végére: a program 6. oldalán szerepel, hogy meg kell vizsgálni a kötelező felvételi eljárás egyházi és magánintézményekre történő kiterjesztésének lehetőségét. Itt már lépések történtek a közoktatási törvényben, és részt is vesznek ezek az intézmények kötelező feladatellátásban. Ez a program most mire gondol?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Krisztina!

DR. DOBOS KRISZTINA: Szeretném először is megköszönni miniszter úrnak, hogy több dicsérő szót is mondott a közoktatásról - az elmúlt időszakban minden fejlesztési koncepció csak arról beszélt, mi volt rossz. Én azt szeretném, tisztázzuk egyszer végre, hogy vannak jó dolgok – és talán ez kerüljön is bele a koncepcióba –, utána mi az, amit problémának látunk, és mi az, amit meg tudunk oldani.

Ami hiányérzetem, és ezt szeretném miniszter úrnak rögtön elmondani: az egyes programpontok mellé, hogy milyen eredményt várunk – hiszen nagyon sok pénz lesz ez, és fantasztikusan nagy dolog lehet -, másrészt, hogy mivel mérjük az eredményt. Igen konkrétan milyen indikátorokkal fogjuk mérni, hogy valóban teljesül az eredmény, vagy nem.

A részletekbe nem szeretnék belemenni – majd úgyis sorba fogunk menni, és azt gondolom, akkor érdemes lesz a részletekbe is belemenni –, de egy általános dolgot még hadd mondjak! Azt gondolom, nagyon sok fontos kérdést kiemelt miniszter úr az expozéjában és az anyagban is. Egyetlen dologban van hiányérzetem: hogyan tudjuk a nevelést belevinni? Hiszen ezeknek a tényezőknek számtalan esetben a gyerek motivációja, az attitűd megváltoztatása is része, amire szintén nemcsak lelki forrásokat, hanem anyagi forrásokat is kellene biztosítani, mert ami probléma nagyon sok esetben, hogy a diákot hogyan vesszük rá arra, hogy ő megfelelő módon, a saját tehetségét kibontakoztatva tanuljon.

Még egy utolsó mondat: nem tudom, hogy a 6. és 7. pont miért maradt ki – nyilván ez is létezik, majd ezzel kapcsolatban van egypár kritika –, de szeretném hangsúlyozni, mindezek nem fognak megtörténni, hogyha nem mondjuk ki, hogy a közoktatás nem szolgáltatás, hanem a közoktatás szülő, tanár és diák együttműködése. Nagyon kérem, hogy ezt valahogy deklaráljuk: ha nem működik együtt a szülői ház az iskolával, ha a diák nem működik együtt a tanárral, ha a tanár nem működik együtt a másik kettővel, akkor nem lesz eredménye. Minden egyes pontnál próbáljuk hangsúlyozni ezt az együttműködést!

ELNÖK: Köszönöm szépen, Miklósi Laci!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Azzal folytatnám, nagyon örvendetes, hogy a megfogalmazott prioritásokban olyanokkal találkozunk, amik a legkülönbözőbb szakmai értékrendű emberek, csoportok, szervezetek – véleményem szerint akár politikai pártok – számára is vélelmezhetően elfogadhatóak. Több olyan pont van, nem lehet megkérdőjelezni, például hogy fontos a korai fejlesztés kérdése – hogy rögtön a legelsővel kezdjem – mint prioritás. Nyilván az egyes részleteket meg fogjuk majd nézni, hogy pontosan így célszerűek-e az egyes területeken. Én ezt kiemelten fontosnak tartom, miközben rögtön melléteszem, hogy mint mindenkinek, nekem is van olyan terület, amivel kiegészíteném, és azt javaslom, hogy erre alkalomadtán térjünk vissza. Én azt vélelmezem, hogy ugyanúgy szakmai és társadalmi támogatottságot nyerhet: fontos, hogy tudatos állampolgárokat neveljünk a legkülönbözőbb tekintetben. Hogy a hirdetések, a reklámok ne „vezessék meg” őket, hogy tudatos fogyasztók legyenek, hogy környezettudatos fogyasztók legyenek stb. Vannak tehát olyan területek, amelyek nagyon lényeges, hogy bekerüljenek különböző területen, akár források, akár képzések tekintetében, akár más szempontból.

A másik, hogy bizonyos garanciális elemek – a pénz mellett szakmai garanciális elemek – kellenek, és erre nyilván ki fogunk majd térni a viták során. Én itt csupán példaként szeretnék elmondani néhány nagyon fontos dolgot.

Elengedhetetlen a program szakmai megvalósításához a megfelelő pedagógusképzés és – továbbképzés. Ezt majd a folytatásban ki kell fejtenünk, nem tudunk ez elől kitérni.

Az előbb említett egyik pótlékot: a pályakezdők pótlékát szakmailag, szakmapolitikailag igen helyesnek, nélkülözhetetlen elemnek tartom. Az a javaslatom, hogy a mindenképpen megjelenő bérfeszültség enyhítésénél azt kellene figyelembe venni, hogy ez a 2 milliárdos többlet, ami most a minőségi bérpótlékot megnöveli a korábbihoz képest, elegendő-e arra – és erre bizonyos számításokat majd a későbbiekben köszönettel látnék –, hogy a két-három-négy-öt éve pályán lévő jó tanárok is olyan szintű bért kaphassanak, hogy ők ne kerüljenek hátrányba az idén vagy tavaly belépőhöz képest. Nem gondolom, hogy mindenkit megillet ez a jövedelem, de mondjuk egy intézmény harmadában-egyedében – végig kell gondolni, milyen arányban – az arra érdemes tanárok meg kell kapják ezt az összeget, és ehhez bizonyos háttérszámítások, azt gondolom, fontosak. Ez lehet egy garanciális elem arra, hogy esetleg aki jó, de korábban jött, ő se menjen el a pályáról.

A további garanciális elemekre csak egy példát mondanék. Bizony, fejlesztő pedagógusok és egyéb, nagyon fontos szakemberek nagyobb arányú jelenlétére is szükség lesz. Ezt csak azért mondom el most itt az elején – a többit majd a részletekben -, mert ezek olyan szakmai garanciái lehetnek a programnak, amelyek a sikeres megvalósításhoz elengedhetetlenek.

Köszönöm.

DR. HILLER ISTVÁN: Nagyon szépen köszönöm. Államtitkár úr át fogja venni a reagálást, de nem akarok úgy kimenni, hogy amit hallottam, arról ne mondjak véleményt, nem külön-külön mindegyikre, hanem a megközelítésre. Ezek most inkább csak impressziók, hiszen két-három hozzászólást hallottam.

Kérem, az vezesse önöket, hogy jobbítsák, csiszolják, de nagyon szeretném, hogyha támogatnák. Amint látható, nem túlságosan bonyolult mondatokban fogalmazok. Nem akarom én ezt barokk mondatok mögé rejteni, amit akarok. Én látok egy nagy sanszot. Önök mindannyian tudják, hogy ez nem önmagában egy szakmai elhatározás: nagyon komoly csaták vannak kormányzaton belül, politikai kereteken belül és egyébként nagyon erős egyeztetések a Pénzügyminisztériummal.

Szívesen fogadom, ha bármi módon csiszolják. Két példát szeretnék mondani. Úgy látom, hogy egyébként az oktatásügy mindenütt a fejlett világban elképesztő problémákkal küzd. A teljes transzatlanti világban hasonló vagy nagyságrendileg azonos problémákkal küzdenek. És akkor a mi demográfiai helyzetünkről ebben az egy órában még egy árva szót sem ejtettünk. Mondanék két konkrét példát.

Az Egyesült Államok Történetében az elmúlt öt-nyolc év olyan megosztottságot hozott, amelyet a polgárháború, a XIX. század óta az USA nem látott. A közösségeig, személyekig. Ez legyen az ő dolguk! Én csak azt tudom, hogy amikor az egyébként szakmailag most általam nem minősített „Egy gyermeket sem hagyunk hátra” programot a Bush-kormányzat meghirdette, mivel ez értelemszerűen egy hosszú távú program, a demokrata ellenzék oktatásért felelős embere az elnök mellett-mögött állt, mikor aláírta ezt a programot. Nézzenek utána! Három héttel ezelőtt egy hozzánk földrajzilag sokkal közelebb lévő országban egy nagyon hasonló dolog történt. Kérem, nézzék meg az úgynevezett romániai oktatási paktum, oktatási szerződés dolgát! Az összes, jelenleg a román parlamentben lévő – pontosítok: a Nagy-Románia Párt kivételével – párt, ellenzéki és kormánypárt egy olyan oktatási programban egyezett meg, amiről azt mondták, hogy a részleteit majd szakmai szervezetek meg a politikai döntéshozók összezsírozzák, ők arra vállalnak garanciát – egy többpárti parlamentáris demokráciában lehet, kormányon marad, aki

kormányon van, de lehet, hogy az ellenzék jön, sőt, az is lehet, hogy különböző konstellációkban alakítanak kormányt –, hogy ezt az alapidokumentumot, akár ellenzékben lesznek, akár kormányon, betartják. Kérem, nézzék meg! Ez olyan február vége, március eleje. Ezt Románia elnöke előtt aláírással pecsételték meg.

Nem akarok ebből színpadi drámát, és nem gondolom, hogy itt most az az eredmény, hogy ilyenek vagy olyanok egyszer csak egy kerek, ovális vagy bármilyen alakú asztalnál aláírnak. Nem erről szól. Egyszerűen azt mondom, hogy mi most eséllyel indítunk el, és kellő pénzügyi erővel egy olyan programot, amely a magyar közoktatás problémáira, az előnyeit, a sikereket bemutatja és erősíti. Csatlakozom ahhoz, amit ön mondott, mert úgy látom, e tekintetben egyetértünk: igen, mutassuk be, és próbáljuk megoldani a problémákat – de kérem, legyenek abban segítségünkre, meg a pedagógusok segítségére, hogy ahol jól működik, ott merjük kimondani, hogy ez nagyon jó, merjük azt mondani nekik, hogy nagyszerűen dolgoztok. Azt mondani az óvónőknek, tanároknak, hogy nagyon sokat tesztek, és köszönjük, mert ez színvonalas dolog. Erről nem esett szó a korábbiakban.

Ha ebben a felfogásban tudunk dolgozni, akkor sokkal több esélyünk van, mint hogyha egész egyszerűen csak a „minden rossz”, és „semmi esélyünk”, „márpedig ez most így fog maradni, és soha semmiből nem lesz semmi” felfogást valljuk magunkénak.

Vannak olyan programrészek, amelyekről nem beszéltem – mint ahogy a közkultúra-részéről sem volt módom most beszélni. Nem nagyon lehet ám szétszakítani a két irányt. Például a közkultúrában van az iskolai énekkarok, a kórusmozgalom megerősítése: erre most olyan 15-20 millió forintot szánunk, 2009-től 200 millió forint fog rendelkezésre állni. Az iskolai színjátszásnak évszázados hagyománya van Magyarországon, szerves része a magyar oktatás- és pedagógiatörténetnek – szintén valamivel több mint 200 millió forinttal fogjuk támogatni 2009-től.

Még egyszer mondom: nincs olyan rész, amit ne osztanánk meg önökkel. Ebben a felütésben most arra volt mód, hogy hallják a megközelítésemet, a véleményemet, én meg az első impressziókat. Államtitkár úr, szakállamtitkár úr, főtanácsadó asszony ezt viszi végig.

Egyet szeretnék kérni. Ez a testület, a Közoktatás-politikai Tanács a magyar oktatásügy egyik legfontosabb, törvényben is megnevezett testülete. Én nem tudom, hogy hányszor akarnak ülni: egyszer, kétszer, ötször, vagy hogyan csinálják. Ebbe én nem fogok beleszólni. De a programról valamit mondjanak! Azt tisztelettel kérem, ne játsszuk el egymás előtt, hogy azt mondjuk, van egy program, aztán majd valami lesz. Ha szabad nekem kéréseket és ilyen értelemben igényt megfogalmazni egy, a közoktatás ügyéért felelős testületnek, akkor ne egyszerűen csak információcsere legyen közöttünk, hogy tudniillik én elmondom, önök meg elmondják, hogy mi a véleményük, hogy ezt az irányt helyesnek tartják, csiszolni akarják, vagy nem jó az egész. Valamit mondani érdemes. Ezt tisztelettel kérem, hogy az önök által meghatározott módon tegyék meg.

Államtitkár úr átveszi a helyemet. Kérem a megértésüket, már így is elkéstem. *(Távozik.)*

ELNÖK: Itt már volt egy jelentkező, úgy megyünk tovább, figyeltem a sorrendet.

KŐRÖSINÉ DR. MERKL HILDA: Köszönöm szépen a szót, és köszönjük ezt a programot, ezeket a lehetőséget és perspektívákat, amelyekben nagyon sok remény és fantázia van. Nem könnyű ráhangolódni egy ilyen nagy léptékű fejlesztésre az elmúlt idők élményei után, amelyeket a pedagógiában megtapasztaltunk az iskolák, pedagógusok helyzetével kapcsolatban, de azt hiszem, ezt meg tudja tenni ez a grémium, akik itt vagyunk.

Az első pont, a korai fejlesztés vonatkozásában nagyon örültem az elképzelésnek. Amit kicsit szkeptikusan kezelek, ez a segélynyújtás forintokban – de erről még beszélhetünk.

Amire szeretném felhívni a figyelmet, és kérni, hogy ezt az időszakot ne csak az óvodára koncentráljuk ennyire élesen, hanem az első két-három iskolai évre, és itt a fejlesztő pedagógus, pedagógus esetleg együttes jelenlétét lehetne biztosítani az osztályteremben, amivel nagyon sok időt lehetne megtakarítani. Az integráció másként nem is lehetséges, hiszen egy-egy ilyen nehezebben kezelhető gyermek okoz olyan zavarokat, hogy a többieket sem lehet kezelni. Ezt a szakaszt mindenképpen ki kellene terjeszteni még legalább az első-második iskolai évre.

A kollégiumi programról hallottuk, hogy az önkormányzatok nem tudják támogatni, és nem szívesen támogatják. Ez valóban így van, minden oktatási feladattal szemben averziójuk van, amely nem kötelező. Biztos, hogy ezt máshol kell majd megoldani, nem feltétlenül az oktatási tárcának egyedül. Itt lenne egy kérésem. A korai fejlesztéssel kapcsolatban is, az esélyegyenlőséggel kapcsolatban is nagyon fontos lenne, hogyha kaphatnánk a tárcától tájékoztatást azokról a biztosan lezajlott tárgyalásokról, amelyeket más minisztériumokkal folytattak, hiszen ezeket nem lehet csak oktatási kérdések szintjén kezelni. Biztos, hogy önök tárgyalnak erről, de ez nagy segítség lenne, hogyha hallhatnánk róla, mert ebben nincs benne a megvalósulás ígérete, ha csak az oktatási tárca törekszik erre.

Az utolsó az életpályamodell. A pedagógusoknak pótlékokat lehet emelni, sok mindent lehet – biztos, hogy okoz feszültséget, de nagyon sok jó mozzanat található ebben az elgondolásban, és ezeket köszönjük. Azt gondolom, valami olyan előmeneteli rendszer kidolgozása, amely nem feltétlenül csak anyagi jutalmazást vagy értékelést jelent, hanem valahol kicsit a közalkalmazottakhoz hasonlóan, vagy az egyetemi oktatásban megvalósult formára gondolok. Valahol az eltöltött évek, a minőségi munka arányában én nagyon fontosnak tartanék egy ilyen életpályamodellt, mint például a mestertanár – valahol ezeket a mozzanatokat a presztízs visszaállítása érdekében nagyon fontosnak tartanám, erre nagyon nagy szükség lenne, és a szakma örömmel fogadná.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Elnézést kérek, mielőtt megadnám a szót, engedjete meg két dolgot, amit most láthatóan tisztázni kellene. Egyrészt miniszter úr nem azt mondta, hogy az önkormányzatok nem szeretik, meg nem végzik el a feladatukat, hanem azt mondta, hogy például a középiskolai kollégiumok fenntartása egy olyan teher az önkormányzatokon, ahol nem a saját polgáraiknak biztosítanak szolgáltatásokat, hanem más településekről bejövő, más önkormányzatok jövőendő polgárainak az iskoláztatásához nyújtanak segítséget. Ez természetesen a kollégium természetéből következik. Világért sem arról szólt a történet, hogy miniszter úr általánosságban azt mondta, hogy nem látják el a feladataikat, vagy nem tartják szívesen. Azt gondolom, hogy az önkormányzatok zöme – aki itt van, mindjárt fogja mondani – nagyon fel lenne háborodva, ha ezeket a feladatokat átvállalnánk, és nagyon sok feladatot nem is valószínű, hogy innen, az Oktatási és Kulturális Minisztériumból meg tudnánk oldani. Akik ott laknak, ott élnek, azok tudják ezeket a feladatokat megoldani.

A másik, amit szerettem volna elmondani: be kell látni, hogy annyi pénz a program kibővítésére nincs, amennyiből a pedagógustársadalom mindenfajta gondját, problémáját meg lehetne oldani, és azt kell mondanom, miután a tárca jelenlegi vezetői részesei voltak a 2002-es béremelésnek, az sem biztos, hogy egy generális rendszer hozza a legjobb eredményeket. Most, ebben a programban ennyi lehetőség és ennyi pénz van arra, hogy a pedagógusoknál az igazán nehéz körülmények között dolgozó, illetve jó munkát végző pedagógusoknak plusz lehetőségeket

biztosítsunk, illetve azoknak, akik a természetes fogyás következtében bekerülnek fiatal, kezdő pedagógusként a rendszerbe, vonzó pályát biztosítsunk. Arra most nincs lehetőség, hogy a pedagógushivatás egészét megerősítsük, felerősítsük, illetve anyagi forrásokkal bővítsük.

A közalkalmazotti bértábla – ami, igenis, végzettség és munkában töltött idő alapján meghatározza, hogy egy pedagógusnak mennyi bére van – általánosságokban egy ívet biztosít a kezdő pedagógustól a nyugdíjazásig. Azt gondolom, mint minden más pedagógusnak, ezt a kormány, illetve a majdani kormányok karban fogják tartani, illetve, ha az ország gazdasági teljesítőképesége olyan lesz, akkor találnak helyette jobb módszert. Most erre van lehetőség, és azt remélem, hogy a Közoktatás-politikai Tanács többsége azt gondolja, azoknak kell most nagyobb adni, akik nehezebb helyen vagy jobban teljesítenek.

Köszönöm szépen.

DR. DOBOS KRISZTINA: Ügyrendi javaslatom lenne. Először is azt gondolom, hogy miután elfogyott a levegő, öt perc szünet jó lenne, és addig meg is tudnánk beszélni, amit hirtelen mindenki meg szeretne beszélni. A másik pedig: jó lenne, hogyha mérföldkövenként vagy pontonként mennénk, mert akkor mindenki elmondhatja a véleményét, és a legvégén pedig hogy melyek azok a tényezők, amiket mi még fontosnak tartunk, de nincsenek benne a programban, ezért javasoljuk a meggondolását. Mert ha mindenki mindenről beszél, akkor egy idő után elveszítjük a fonalat. Köszönöm.

ARATÓ GERGELY: Ennek a javaslatnak az elfogadása előtt azt kellene tisztáznunk, hogy a résztvevők milyen hosszúságú tanácskozással állnak készen. Mert attól tartok, hogy ha itt egy ilyen pontonkénti menet lesz, annak az lesz a vége, hogy a mérés-értékelési rendszerről már hárman, szűk körben fogunk beszélgetni.

DR. DOBOS KRISZTINA: Jövő kedden folytathatjuk, akkor is itt leszünk.

AMBRUS ISTVÁN: Kedden sok napirend lesz.

KESZEI SÁNDOR: Minden személy vagy az oldalak?

ELNÖK: Bocsássatok meg, én azt gondolom, hogy miután miniszter úr most ismertette ezt a programot, ha valamelyik oldal tagja lennék, ma még nem gondolom, hogy egységes oldalvéleményt tudtam volna kialakítani. Miután miniszter úr felajánlotta, hogy a tárca szívesen áll rendelkezésre akár több menetben is, gondolom, az első benyomásokat, az első impulzusokat lehetne összegyűjteni, általánosságban nyilván csak mond véleményt a Közoktatás-politikai Tanács – hogy söpörjük le, vagy mehetünk tovább –, és a következő alkalmakkor tovább tárgyaljuk, részleteiben.

Ezt az öt perc szünetet megadnám.

(Szünet: 10.17 – 10.28)

ARATÓ GERGELY: A következő javaslatot tenném ügyrendileg, hogy valóban kicsit tagoljuk a vitát, de ne is húzódjon el a végtelenségig. Azt javaslom, hogy három szakaszban haladjunk. Az első szakasz az 1-2. pont, tehát az esélyteremtés, korai fejlesztés ügyei – ezek szorosan összekapcsolódnak -, a második szakasz a tartalmi fejlesztés, tehetség gondozás – ezek

megint sok szempontból összekapcsolódnak egymással –, és a harmadik szakasz – bocsánat, hogy ezt mondom – a háttér, a szakmai feltételek: az intézményrendszer, a mérés-értékelés, a pedagógusösztönzés. Nem könnyű szakaszolni, ahogy ez az eddigi hozzászólásokból is látszik, hiszen a program szándéka szerint is arra törekszik, hogy összefüggéseiben kezelje a dolgot, és akárhol húzzuk is meg a gombolyagot, mindig az történik, hogy több helyen is felbomlik a szövet.

Érkezett egy másik javaslat, amit örömmel fogadunk: természetesen azt az „irodalomjegyzéket”, ami az ezekkel a kérdésekkel kapcsolatos háttér tanulmányokat, előkészítő tanulmányokat tartalmazza, rendelkezésre bocsátjuk a Közoktatás-politikai Tanács minden tagja számára annak érdekében, hogy további részletes szakmai vitára és szakmai javaslatokra kerülhessen sor. Azt ajánlom majd itt is, amit a Köznevelési Tanácsban is ajánlottam: természetesen ettől függetlenül a kollégáim nyitottak további egyéni és csoportos konzultációkra is, hiszen egy sor olyan részletkérdés van – majdnem azt mondom, hogy egy „nyuszifül” mögött gyakran nagyon komoly szakmai viták, szakmai hátterek vannak. Vélhetően ezek plenáris megtárgyalása talán nem is lenne szükséges, illetve lehet, hogy szükséges, de mindenképpen hatékonyabb, hogyha ezt valami más struktúrába helyezzük.

Elfogadható ez a javaslat?

KERPEN GÁBOR: Az általános véleményt aki nem mondta el, hadd mondja el az első blokkban!

ARATÓ GERGELY: Ezzel abban az esetben lehet egyetérteni, hogyha kellő önkorlátozással történik. A vita további menetében is kérem természetesen, hogy az adott pontokhoz azok szóljanak, akiknek valóban ahhoz van véleményük, és ne tekintsük presztízskérdésnek, hogy minden ügyben minden oldal szóljon. Nyilván ez az általános részre nem vonatkozik.

Visszaadom a vezetést főtanácsadó asszonynak.

ELNÖK: Parancsolj, Éva! Bocsáss meg, Braun úr előbb kért szót. *(Keszei Sándor: Nem lenne jó sorrendben menni?)* Elnézést, eddig sem sorrendben mentünk, hanem a jelentkezések szerint. Most az általános résznél tartsuk ezt meg. Braun úr már a szünet előtt jelentkezett. Tessék!

KERPEN GÁBOR: Ügyrendi és nagyon általános kérdésem. Van-e az ellen kifogása valakinek, hogy a PDSZ belső használatára felvegye a hangot erről a nyílt ülésről – mert ha van, akkor nem vesszük fel.

DR. DOBOS KRISZTINA: De van jegyzőkönyv!

ELNÖK: Az ülésről szó szerinti jegyzőkönyv készül, amelyet természetesen, mint a korábbiakban is, mindenkinek rendelkezésére bocsátunk.

KERPEN GÁBOR: Hallottam, van egy kifogás – rendben van, köszönöm.

KESZEI SÁNDOR: Semmi kifogásom. Az a helyes, amit mondtak.

ELNÖK: Braun úr!

BRAUN JÓZSEF: Én általánosságban szeretnék hozzászólni, önkorlátozó módon.

Onnan szeretném indítani, miniszter úr mondta, hogy ez a probléma a transzatlanti világ minden pontján probléma, tehát a közoktatás mindenhol ugyanezekkel a zűrzavarokkal küzd. Azt vélelmezem, akkor valami olyan ok rejlik a háttérben, amit nem tudunk kellő mélységben. Az NFT I-ben nyílt egyedül lehetőség arra, hogy valóban innovációs programok szülessenek meg. A program keretében egy közoktatással kapcsolatos téma volt: a második esély iskolai program. Ez szorosan összefügg az itt megjelenő, halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok problematikájával. Ebben a programban volt szerencsénk részt venni. Az ott születő eredmények azt mutatják, érdemes a hátrányos helyzetű problematikán belül egy új csoportot felismerni és számba venni, mi „zűrös fiatalok”-nak neveztük el. A lényeg, hogy ezeknek a fiataloknak a jellemzői nem írhatók le a szokásos szocioökonómiai vagy pszicho-szocioökonómiai tudományterület fogalmaival, azon túlmennek, részben átfedik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű problematikát, de azon is túlmegegy.

Szeretném emlékeztetni a tisztelt tanácsot azokra az esetekre, amikor egy valahol eredményesen alkalmazott módszert átviszünk egy másik területre, és nem működik.

Azt állítjuk, és ezt már bizonyítani is tudjuk, hogy a ma az iskolában lévő fiataloknak mintegy 30-35 százaléka valóban máshogy működik, más sajátosságai vannak, mint a többségnek. A VII. Nevelésügyi Kongresszusra készülvén, tudományos tanács állt fel az MTA pedagógiai bizottságának tagjaiból – ezzel a kvalitást szeretném jelezni –, és ennek az előkészítő anyaga is említi, hogy ma a közoktatásban részt vevő fiatalok egyre nagyobb hányada jelentős mértékben különbözik a többségtől a szuverenitás iránti igényét és az autonómítás iránti igényét tekintve. Ennek a tudományos tanácsnak a megállapítása meg a mi kutatásunk összecseng.

Hogyha ezt egy csöppet komolyan vesszük, ebből egy csomó olyasmi következik, ami ellentmondani látszik az előttünk fekvő programnak. Hogyha ugyanis megjelenik egy olyan populáció, akinek a szuverenitás, autonómítás iránti igénye lényegesen magasabb, mint a korábbi korosztályoké vagy a többségé, ehhez nem lehet máshogy viszonyulni, csak egyfajta nagy kíváncsisággal, egyfajta kutatói attitűddel. Akkor az iskolán belül jelen kellene lenni egy kutatói attitűdnek. Nem olyanra gondolok, hogy kérdőívezzünk, hanem egy valódi kíváncsiságra, hogy milyen is ő valójában. Hogyha ez igaz, akkor annak is igaznak kellene lenni, hogy a kísérletező műhelyeknek teret kellene adni. Ma ez a program, ami előttünk van, nem ad teret semmiféle helyi kísérletezésnek: ez központosít.

ARATÓ GERGELY: Milyen elemeit látod ilyennek?

ELNÖK: Hol központosít?

BRAUN JÓZSEF: A programfejlesztés csak és kizárólag két helyen zajlik: az Educatioban és az OPI-ban. Az egyes iskoláknak arra van joguk, hogy ezeket az elemeket átvegyék.

ARATÓ GERGELY: Na, ez az, ami például nem így lesz a TÁMOP-ban – bocsánat, hogy közbeszólok, csak fantomokkal ne harcoljunk!

ELNÖK: És erről a programról beszéljünk!

BRAUN JÓZSEF: Én ezt olvasom ki ebből. A források oda vannak csoportosítva.

ELNÖK: Arról beszéljünk, hogy ebben a programban hová vannak csoportosítva!

BRAUN JÓZSEF: Ebben a programban nem láttam olyan elemet, ahol a helyi innovációs kezdeményezést támogatná bármi. Bocsánat, egy eleme megjelenik: a kutatótanár, amit rendkívüli módon támogatnék.

Innen következik egy másik hiányérzetem. Az, hogy a program pedagógus- és gyerekközpontú, és nem említi a szervezeti környezetet. A kutatótanár is egy magányos ember alapvetően, mert ebben az esetben ő egyedül kapja a kutatói ösztöndíjat. Ha igaz, amit láttunk, ez a különös gyerek, meg az autonómítás iránti igény, akkor ott testületi munkának kell benne lennie. Nem elég csak az egyes pedagógust motiválni, nem elég csak az iskolavezetőt motiválni. Hadd fogalmazzak így: a szervezeti kultúrára, a közoktatás sok részére nagyon nagy hangsúlyt lenne jó helyezni.

Ugyanezt a szemléletmódot vélem felfedezni akkor is, amikor a közoktatás egészének a „teljesítményéről” beszél a program, és ezt a teljesítményt egy sorrendi méréssel kívánja mérni. Ez benne van, hogy országos mérések, egy sorrendiség alakul ott ki, és akik a középtől lejjebb vannak, azok kaphatnak támogatást. Egy sorrendiségi mérés elvben alkalmatlan teljesítménymérésre, ugyanis első helyen csak egy szereplő lehet, és az utolsó helyen is kell valakinek lenni. Engem nem fog motiválni az, hogy a négyszázötvenharmadik helyről fölmegetek a négyszázhuszonkettedikre. Ez eleve téves.

Szintén ellentmondást vélek fölfedezni, amikor azt mondja a program, hogy a tudást kívánja felértékelni. Ezzel abszolút egyet lehet érteni – ugyanakkor a környezet, amiben mindez zajlik, nem erről szól, ez program a pedagógus tudását nem kívánja felértékelni. Ha a gyerektől kreativitást kívánok, akkor az egész szervezetet át kell hatnia a kreativitásnak. Tehát nagyon szeretném ajánlani, hogy magára a szervezetre, a szervezeti kultúra fejlesztésére is helyezzünk hangsúlyt.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Szeretném kérni, hogy ne olyan dolgokat keressünk a programban, amelyek később ugyan felvetésben szerepelhetnek, hogy kerüljenek bele, de most nincsenek benne, tartsuk magunkat ahhoz, hogy most nagy általánosságokban arról beszéljünk, ami már benne szerepel, illetve nem kellene félreértelmeznünk dolgokat. Föl szeretném hívni a figyelmet, hogy a csecsemőkorban kezdődik ez a program, és éppen azt a 30 százalék, a társadalmi azonosulásra alkalmatlan – vagy nem tudom, hogy fogalmazzak, hogy senkit meg ne sértsek – gyereket próbálja beintegrálni a társadalom szövetébe. Ha ezt nem vesszük észre, akkor elég nehéz dolgunk lesz, és a kollégáknak is nehéz dolguk lesz, amikor véleményezni kell. Én kérem, hogy most próbáljuk meg a program elemeit a szerint értelmezni, ahogy azok ott le vannak írva. Köszönöm szépen.

Tessék parancsolni!

VARGHA KÁROLY: A miniszter úrtól harmadszor hallottam ezt az előadást, ennek ellenére azt gondolom, a részletkérdésekről akkor tudnánk igazán vitatkozni, ha írásos anyagokhoz, pénzekhez, összegekhez jutnánk. Én a szakmai kérdésekre, részletkérdésekre akkor térnék vissza szívesen.

Általánosságban azt szeretném mondani, hogy arról beszélünk, mi lesz 2009-ben, 2010-ben, 2012-ben – és ez olyan sűrűn a Közoktatás-politikai Tanácsban nem történt meg. Azt gondolom, ez egy igen jó dolog. Öreg koromnál fogva engedjenek meg egy epés megjegyzést. Az biztos, hogy esélyegyenlőségi terv lesz, de hogy esélyegyenlőség mikor lesz, ezzel kapcsolatban elég komoly kérdőjelek merülnek fel bennem – de ezt csak az én öreg koromra való tekintettel engedtem meg magamnak.

Én azt gondolom, az egész program egy átgondolt, így, első hallásra koherens programnak tűnik. Az ördög nyilván a részletekben van, ezért szeretném a részleteket megismerni, és a részletek ismeretében vitatkozhatnánk tovább az egész programról.

Két dolgról szeretnék még szólni. Az egyik a pedagógus szakma presztízse, de tulajdonképpen összefügg az egész szakmastruktúra működésével. Nagyon nehéz úgy a pedagógus szakma presztízst visszaállítani, hogy az egyetem elmondja, milyen rosszul képez a középiskola, és hogy nem elegendő az a tudás, amivel a gyerekek odakerülnek, aztán a középiskola ugyanezt megteszi az általános iskolával: ő is elmondja, hogy az általános iskolában nem készítették fel rendesen a gyereket, majd az általános iskola is tovább mutogat, hol a szülőre, hol az óvodára. Azt gondolom, hogy az intézményszinteknek ezt a kérdést egymás között is rendezni kellene ahhoz, hogy a pedagóguspresztízis emelkedjék.

Nyilván minden külföldi szakirodalom azt mondja, hogy a korai fejlesztés sorsdöntő, az első három illetve hat évben. Az önök kezében nyilván megfordult, ami kitűnő irodalom van – nem olyan régen jelent meg A tanulás forradalma című könyv –, és ezt azért hozom szóba, mert a kollégám az előbb, amikor még a miniszter úr itt volt, említette, minden szakirodalom azt mondja, hogy a korai fejlesztés, a korai fiatalkorban kialakuló képességek nagy mértékben attól függenek, hogy a gyerek mennyire mozog, mennyire sportol, fizikailag mennyire érik ingerek. Következésképpen azt gondolom, iszonyatosan fontos lenne – éppen a tanulási képességek fejlesztése érdekében –, testnevelés, egyáltalán, az iskolán belüli sport, mozgás. Mondom ezt azért, mert egy olyan nagy városban, mint amilyen Szombathely, iskolák vannak tornatermek nélkül. Legjobb esetben a folyosón tornáznak a gyerekek, meg télen a hóban, az udvaron. Egészen biztos, hogy ez egy olyan kérdéskör, amivel a program kapcsán foglalkozni kell.

A kollégiumok ügyéről szeretnék még két mondatot mondani, mert meg lettem szólítva. Ez a program nem beszél róla, nem is kerül soha szóba egyetlen ilyen meetingen sem, hogy mi a helyzet a demográfiai hullámmal. Ugyanis lehet, hogy én rosszul tudom, de az én tudásom szerint a dolog úgy működik, hogy a gyerekek létszámához képest a Pénzügyminisztérium szerint sok a pedagógus Magyarországon. Ők elképzelték, mennyivel kellene a pedagógusok számát csökkenteni. Ez a csökkentés az önkormányzatokat terheli, az önkormányzatoknak kellene olyan iskolastruktúrát kialakítaniuk, ami a Pénzügyminisztérium elvárásainak megfelelő. Mondják, hogy feladatfinanszírozás, de szerintem a feladat az, hogy a tanár menjen be az órára, arra az órára, amelyik előre az órarendben meg lett hirdetve.

Még azt is szeretném hozzátenni, hogy egy megyei jogú város oktatási költségeinek körülbelül a fele vagy egy picivel több, mint a fele az, amit az államtól kap, az összes többit az önkormányzat maga teszi hozzá ilyen-olyan forrásokból. Következésképpen nyilván nagyon meg kell néznie, hogy a rendelkezésre álló összegeket mire fordítja, azért valóban igaz az, hogy elsősorban a saját polgárainak az érdekeit veszi figyelembe, amikor oktatáspolitikai döntéseket hoz. Mindazonáltal azonban szeretném elmondani, hogy történetesen Szombathelyen – de a többi megyei jogú városban is, azt gondolom – nagyon fontosnak tartották a kollégiumok fejlesztését: felújítottak kollégiumokat, új kollégium is épült néhány évvel ezelőtt. Azt gondoljuk, hogy egy megyei jogú város oktatási rendszerének működtetéséhez szorosan hozzátartozik a jó minőségű

kollégium, hiszen ennek van vonzereje, ezzel lehet megoldani, hogy a városba jöjjenek a vidéki gyerekek, és a pedagógusokat foglalkoztatni lehessen. Én tehát borzasztóan örülök, ha a kormány részt vállal abból, hogy a város kollégiumai felújításra kerüljenek.

Azt hiszem, mindent elmondtam. Én azt gondolom, az önkormányzatok – bár nincsenek itt a kollégáim, nem tudunk konzultálni – fogják tudni támogatni ezt a programot.

Zárójelben szeretném hozzátenni, hogy ha ehhez a miniszter úr és az oktatáspolitikusok a pénzt is előteremtik, és valóban megvalósul ez a politika, ez az elképzelés, megemelem a kalapomat.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kerpen Gábor, Pali, Dr. Schäffer István.

ARATÓ GERGELY: Tisztelettel jelzem, hogy ha az általános körben le akarjuk folytatni a részletes vitát, akkor nem lesz időnk és módunk a részletes tárgyalásra. Tehát továbbra is arra kérek mindenkit, aki még az általános körben mindenképpen szólni akar – és nem konkrétumhoz. Aki konkrétumhoz akar részletes véleményt, kérem, legyen tekintettel a többiekre, akik a konkrét, részletes mondanivalójukat éppen azért nem mondták el, mert azt gondolták, hogy majd erre alkalomadtán lesz mód.

KERPEN GÁBOR: Tehát most az általános van és az első kettő.

ELNÖK: Nem, csak az általános.

KERPEN GÁBOR: Általánosan az a véleményem, hogy én gratulálok az oktatási kormányzatnak, amiért ilyen mértékű forrás bevonásának lehetőségét tudta megteremteni, és nem bírálom azért, hogy csak ennyi – ahogy miniszter úr szóvá tette.

A másik dolog: az is nagyon fontos a miniszter úr kiegészítésében, amikor azt mondta, hogy ezt később nem kívánja variálni, hiszen nem akarja rángatni a rendszert. Én azt gondolom, hogy ez a rendszer a stabilitást már régóta várja. Ezért nagyon fontos, hogy hogyan és mi valósul meg. Éppen azért, mert ez a rendszer ez után várhatóan stabilizálódni fog, remélhetőleg hosszabb távra.

Üdvözljük azt, hogy komolyan súlyt helyez ez az „Új iskola – Új tudás” vitaanyag mind a korai fejlesztés fontosságára, mind a tehetséggondozásra. Ez egy paradigmaváltás a programalkotás során.

Elég komoly kritikánk viszont – bár az is lehet, hogy kizárólag a közoktatás fejezetben a kultúra részre vonatkozik, de nagyon fontos hiányossága, szerintünk alapvető –, nem tesz utalást arra, hogy a közoktatás a foglalkoztatási, szociális, lakhatási stb. egyéb környezetben nem önállóan áll, tehát be kellene ágyazni ezt a programot a társadalom jelenlegi helyzetébe, és csak együtt lehet ezt kezelni. Lehetséges, hogy ha ez igaz, és nem ágyazódik be egy ilyen környezetbe, akkor megint félok, hogy az elérendő célok megvalósulásának egyetlen felelőse már megint az oktatási intézmény lesz, és az oktatási intézményben dolgozók. És minden társadalmi jellegű problémáért – zárójel: erőszak – megint csak az oktatási intézmény, illetve a benne dolgozók lesznek felelősök. Azt gondolom tehát, hogy mielőtt a végső döntés megszületik, muszáj lenne a teljes társadalmi környezetbe ágyazni.

Többen azt mondták, hogy ez egy koherens program. Én nem látom sem igazán a programszerűségét – programelemeket lehet látni ebben –, sem pedig a koherenciát. Nem is biztos, hogy az volt a szándéka a megalkotójának. Ez nem kritika akar lenni, csak megállapítás.

Azt gondolom, ezek a pillérek, amik itt megfogalmazódnak, jó pillérek, nagyon fontosak, de ettől ez még nem feltétlenül koherens. Másrészt majd a részletekben elmondom, hogy nagyon komoly vitáink vannak az egyes pillérek felépítését illetően.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Schäffer úr!

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Visszalépek, inkább konkrétumok vannak, amik ugyan érintik az általános részt, de konkrétan a társadalmi konszenzussal kapcsolatban szeretném maximálisan egyetértésünket kifejezni. Erre óriási szükség van, ahogy miniszter úr kezdte, viszont arra szeretném felhívni a figyelmet, és a későbbiek során arra szeretnék majd kitérni, hogy az igazi konszenzus a végeken dől el. Ahhoz, hogy ez létrejöhessen, hogy ez a konszenzus meglegyen, a feleknek ugyancsak ismerniük kell egymást, és pontosan itt van a probléma. A hátrányos helyzetű gyerekek kezelésében nagyszerű dolog, hogy mindenféle póték stb., viszont ezeket az embereket, mielőtt ez az egész program elindul, vagy ezzel egy időben olyan helyzetbe kell hozni, hogy egyáltalán tudják, mi az, amire vállalkoznak, és ezeket a vitákat, ezeket a problémákat tudják kezelni. Általánosságban a szegény és leszakadó rétegekről van szó, én viszont szeretném nevesíteni: roma is, nagyrészt roma.

ELNÖK: Nem!

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Már nem teljesen, de nagy része igen. Azok az emberek, akik a hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkoznak pedagógusként, nincsenek felkészítve arra a kultúrára, arra a környezetre, amit nekik kezelniük kell. Amikor elindul ez a program, ezeknek az embereknek egy rendkívül széles körű felkészítő program kell, szinte kötelezően – azt is mondanám, hogy csak az nyúljon hozzá, aki ehhez ért, különben árt. Ez lenne az egyik része.

Nem lehet csak a pedagógusképzés és –továbbképzés keretében kezelni, ennek prioritást kell adni. Ez lenne az egyik – aztán majd szeretnék még a továbbiakban konkrétumokat.

ELNÖK: Csináljunk egy „kasszát”, mielőtt Menyhárt Palinak megadnám a szót. Jelentkezett még Keszei Sándor, Fábiánné, Pecsénye Éva és Miklósi Laci az általános körben. Nem lesz elég időnk, hogyha nem rövidítjük, mert többünknek mennünk kell. Miklósi László után van még valakinek az általános körben? *(Nincs jelentkező.)* Köszönöm szépen.

Menyhárt Pali!

MENYHÁRT PÁL: Köszönöm szépen. Nagyon örülök ennek a tervnek. Bármikor hozzászólok, mint a Magyar Szakképzési Szakszervezet alelnöke, mindig a nevelési kérdésekkel foglalkozom elsősorban. A törvények úgy születnek, mintha csak oktatás lenne egy intézményben, márpedig neveletlen gyereket igazán oktatni nem lehet. Ezért a szülői munkaközösségnek is mondom, hogy elsősorban a család felelős a gyermek első pár évéért. Ha nullától hat éves koráig a gyerek nem kapja meg az anyai szeretetet, attól kezdve lelki sérült. Ebből az alapállásból kell mindig kiindulni.

Mi azért örülünk nagyon ennek, mert a legtöbb hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyerek a szakiskolában van. Nem a gimnáziumban, nem a szakközépiskolában, hanem a szakiskolában. Ez a terv arra nagyon jó, hogy ne kelljen egy középiskolának visszamutogatni, hogy az általános iskolából ki jön ki, az általános iskolának

pedig, hogy ki jön ki az óvodából. Nem tudom, ki találta ki, de okos ember lehetett, aki beletette ezt a korai fejlesztést. Igenis, a gyereket be kell tenni bölcsődébe, óvodába, meg kell tanítani késsel-villával dolgozni, foglalkozni a gyerekeknek, másrészt az általános iskolától viszont elfelejtjük. Az a gyerek, aki szakiskolába jön, hat osztályt végez el, tizenhat-tizenhét éves, vagy fejlesztő dolgokat, vagy szakképzést kell neki biztosítani.

A legtöbb ilyen lemaradott a roma gyerek. Egyetértek Keszei úrral is, hogy igenis, speciális tudásra van szükség. De minden iskola – mindenki tudja, hiszen iskolából vagyunk, aki nem, az nem –, akár a kompetencianevelés, akár a mérés-értékelés, minden pedagógust, minden évben kiképez 40-50-100 órában. Állandóan fejlesztjük a pedagógust. A legnagyobb probléma a hátrányos helyzetű gyerekekkel van. Minden fillérnek örülni kell, ennek a pár fillérnek is – azért ez százvalahány milliárd forint... *(Közbeszólások, zaj.)* Összességében mondom, hogy mi nagyon jónak tartjuk, persze van bennem egy-két gondolat, amit majd szeretnék elmondani, mert van, amivel mi is szeretnénk hozzájárulni, hátha lesz, aki ezt befogadja.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Keszei úr!

KESZEI SÁNDOR: Könnyű dolgom van, és szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a Szülői Érdekképviseleti Tanács már tárgyalta a programot, támogatta, megjelent a sajtóban is Arató Gergely úr jelenlétében egy nagyon jó sajtónyilatkozat, ami tökéletesen tükrözte a véleményünket.

Szeretném viszont elmondani, hogy a miniszter megemlítette, hogy mindenkivel tárgyalt, de a szülőket nem. Miért nem említette meg a miniszter úr?

ELNÖK: Miniszter úr azt sorolta fel, hogy ő kivel tárgyalt, nem azt, hogy a tárca kivel tárgyalt, nem azt, hogy az ő első számú helyettese kivel tárgyalt.

KESZEI SÁNDOR: Akkor én itt hiába szervezem azt, hogy támogassuk, hogyha nem kerül ez jobban előtérbe. *(Zaj.)* Az a véleményünk, hogy a miniszter úr kétmillió tanuló, hallgató és gyermek minisztere, 3,5-4 millió szülőnek a minisztere, és 160 ezer pedagógusnak a minisztere. Én szeretném, hogyha ilyen irányba menne a kommunikáció, hogy a miniszter úr munkatársai szóljanak a szülők felé is, a tanulók felé is, és a pedagógusok felé is, mert most az van fönt a honlapon, hogy a miniszter megvédi a pedagógusokat. A kérdésem az, hogy ki ellen, kivel szemben védi meg. Nehogy már a tanulóktól vagy a szülőktől!

ARATÓ GERGELY: Megvédjük a gyerekeket is az agresszív gyerekektől meg az agresszív szülőktől.

KESZEI SÁNDOR: Erről van szó! Mi erről írtunk, és erről beszéltünk.

ARATÓ GERGELY: Ha majd a tanárok verik a szülőket – ami, remélem, sose lesz –, akkor a szülőket is meg fogjuk védeni.

KESZEI SÁNDOR: Van ilyen, sajnos.

Nagyon támogatjuk azt, hogy a miniszter úr azonnal reagáljon erre az iskolai erőszakra, és hétfőn már összeül a bizottság. Most lenne hozzád egy kérésem az esélyegyenlőség jegyében – hogy ne kelljen Lévai Katalinhoz fordulni –, hogy legyen egy női tagja ennek a bizottságnak.

ELNÖK: Ott ülök!

ARATÓ GERGELY: Ezt megoldottuk! *(Derűltség.)*

KESZEI SÁNDOR: Államtitkár úr, komolyan! Simonné Toldi Ágnes szeretnénk, aki ennek az egésznek a szakértője.

ELNÖK: Bocsánat, felkérte a miniszter úr Novák urat.

KESZEI SÁNDOR: Azt tudom, hogy a miniszter úr felkérte, de Novák úr mellett egy hölgy tagot is szeretnénk.

ELNÖK: Miután a miniszter úr felkérte Novák urat, ez az ő saját kompetenciája.

KESZEI SÁNDOR: Akkor kérem, hogy tolmácsold – én levelet írok –, hogy Novák úr mellett egy hölgy tagja is legyen, mert ő az, aki a szülői szervezetekből ezt az erőszak-dolgot viszi: ő jár a bíróságokra, hozzá fordulunk mindig, az ő egyesületéhez. Neki van a legnagyobb tapasztalata. Nem kell félni Ágitól, ő lojális...

ELNÖK: Én nem vertem meg még egy gyereket se, úgyhogy nem félek Ágitól.

KESZEI SÁNDOR: Ezzel be is fejeztem, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Fábiánné!

FÁBIÁN TIBORNÉ: Köszönöm szépen szót. Én a diákoldal nevében szeretnék szólni, általánosságban. Mindig örömteli, ha az oktatásra plusz forrás bevonása lehetséges. Azt hiszem, ebben nincs vita. Azt gondolom, okos emberek dolgozták ki, a lehető legjobb helyre kerül a pénz.

Ami a diákságot képviselő oldalnak hiányzik az anyagból – általánosságban szólok, és csatlakoznék az előttem szólóhoz –, az a nevelési, szocializációs része a dolognak. Azt is gondolom, hogy ennek több területe van. Nekem nagyon hiányzik az iskolai közélet, demokrácia fejlesztése, a DÖK-segítő felnőttek képzése, a tanórán kívüli foglalkozások – ami egyrészt a tehetséggondozásnak, másrészt a pályaeorientációnak nagyon jó eszköze –, és hiányzik a középiskolai kollégiumok fejlesztésén túl, ami nagyon örömteli, az általános iskolás napközis foglalkozások előtérbe helyezése. Azt gondolom, hogy a hátrányos helyzetű – de akár a középosztálybeli – gyerekek szocializációs helyzete, az a tér, ahol a nevelést megkaphatja, az a délutáni foglalkozás lehet leginkább.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Pecsénye Éva, utána Miklósi urat kérem.

PECSENYE ÉVA: Az általános részhez szeretnék nagyon röviden, önkorlátozással hozzászólni – körülbelül három perc múlva szóljatok is rám!

Abban nincs vita itt a Közoktatás-politikai Tanácsban, hogy az anyag prioritásai elfogadhatók. Nagyon örülünk a pénznek, a paripának, a fegyvernek, mindennek. Ugyanakkor, ami hiány, úgy érzékelem most, ahogy hallgattalak benneteket, meg mi magunk, a szakmai oldal is, amikor beszélgettünk róla, arra jutottunk, hogy valami olyasmi hiányzik, ami koncepció, illetve stratégia. Kerpen Gábor említette, hogy nem koherens a program. Én azt látom, hogy nagyon könnyen koherenssé tehető, nagyon könnyen közoktatás-fejlesztési stratégiává alakítható. Ebben a formában ez valójában egy előadás anyaga, ebben ki vannak tűzve a prioritások, hallottuk miniszter úrtól, hogy mennyi pénz van hozzárendelve, és ez örömmel tölt el bennünket.

Stratégiává csak abban az esetben válhat, hogyha felépítésében változik ez az anyag. Minden egyes fejezetet megelőz egy helyzetelemzés, tehát hogy mi a helyzet ebben a pillanatban, hogy állunk a közoktatási rendszerben: az erősségei, azok az értékek, amelyek megtartandók, amit Krisztina is említett az elején, és melyek azok a fejlesztendő területek, amelyekre szükség van. Minden egyes fejezetnél – úgy a korai fejlesztésnél, mint az „Egyetlen gyermeket sem hagyhatunk ki” programnál, minden fejezetnél hiányzik ez a helyzetelemzés. Majd tovább: a tervek, megvalósítás, mit mennyiért, tehát konkrétan meghatározva, majd egy feladatmegjelölés, tehát hogy a különböző szinteken mi a feladat: mi a feladata az ágazati irányításnak, a fenntartónak, az intézménynek, a pedagógusnak. Ha ezek a feladatok megjelölődnek ebben az anyagban, illetve ennek a bővített változatában, akkor ez egy közoktatás-fejlesztési stratégia is lehet. Majd a várható eredmények, tehát hogy ha ezek a koncepció megvalósul, ha ezek a prioritások élnek, és a közoktatási rendszerben gyökeret vernek a mellé rendelt pénzekkel együtt, ezeket az eredményeket milyen indikátorokkal mérjük, hogyan értékeljük.

Abban a pillanatban, ha ez az anyag így elkészül, talán akkor érdemes a részletekbe belemenni szerintem. Nekem is százezer kérdésem lenne arról, hogy miért háromszáz védőnő, miért ennyi, hová kell a háromszáz, tehát tudáshiányom miatt kérdeznék egy csomó mindent – és gondolom, mindannyian így vagyunk vele, hogy bizonyos információknak nem vagyunk birtokában.

Ha tehát ez anyag esetleg egy bővített változatában megjelenhetne, akkor ez egy közoktatás-fejlesztési stratégia lehetne. Ezt gondolom. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Miklósi Laci, aztán az általános részt lezárjuk.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm szépen.

Bár az általános hozzászólások utolsójaként nyilván nem feladatom, hogy összegezzek, többen utaltak arra, úgy tűnik, hogy néhány dologban mindannyian egyetértünk. Alapvetően örömmel üdvözöljük a kezdeményezést, a felvetést, alapvetően célszerűnek, helyesnek és támogatandónak látjuk a prioritásokat, a hangsúlyokat – a részletekről meg majd a részletes vitában kell beszélni –, és nem győzünk örvendezni azon az anyagi forráson, amely e mellé biztosítva van. Természetesen több mindig lehet, de ennek kimondottan és fennhangon örülünk. Félreértés ne essék, ez a lényeg, hogy örömmel üdvözöljük a biztosított forrásokat.

Én azt mondom, hogy ez az alap. Ebből számomra két dolog következik. Az egyik, hogy könyörgöm, el ne rontsuk – magamat is, mindannyiunkat beleértve, mert a felelősségben mi is osztozunk, kire mekkora esik ebből –, és legyünk azon, hogy ezt az esélyt el ne szalasszuk. Mert, miként miniszter úr is mondta, ilyen esélyünk nem lesz egy-két éven belül, attól tartok, öt éven belül sem. Közös felelősségünk tehát, hogy ezt a most rendelkezésre álló forrást úgy sikerüljön

elkölteni, hogy annak értelme legyen, fenntartható dolog alakuljon ki, szakmailag, társadalmilag, szakmapolitikailag vállalhatóan dolog legyen ebből. Úgy vélem, hogy a Közoktatás-politikai Tanácsnak ezen felelőssége mentén érdemes a továbbiakban is gondolkodnia és lépnie, és ezért felvetem – természetesen nem azzal az igénnyel, hogy most fogalmazzunk bármit is, hiszen nem vagyunk abban a helyzetben –, hogy amikor erre felkészültnek érezzük magunkat, az eddigi általános vita alapján a dolog lényegét üdvözlő és támogató állásfoglaláson érdemes gondolkodnunk, valamint – ha ezzel egyetértünk – ezt a szellemiséget a magyar, szakmai társadalmi – és ha úgy gondoljuk: politikai – szervezetek számára is ajánljuk fel, hogy kérem szépen, úgy tűnik – ha ebben tényleg egyetértünk –, hogy itt most talán sikerül egy olyan minimális konszenzust, valamiféle közös alapot megfogalmazni, jó lenne, hogyha ki-ki ennek az elvi egyetértése mellé odatenné magát. A részleteket természetesen meg kell vitatnunk: ez egy elvi deklaráció, amiről beszélek.

Rögtön ott volt az aggodalom is a másik oldalon, hogy „csak el ne rontsuk!”. Hogy ne rontsuk el, ahhoz elengedhetetlen az, hogy minél többen legyünk mögötte. Ez az egyik.

Aztán persze bizonyos kihívásoknak meg kell felelni. Most nem arra gondolok, hogy elég koherens-e már az anyag vagy nem – biztos, hogy javítható ennek a koherenciája. Arra viszont igenis gondolok, hogy szakmai választ kell adni bizonyos kérdésekre – ami most szerintem hiányzik az anyagból –, hogy néhány elem elengedhetetlen ennek a sikeréhez. Bizony, azok már nem ilyen konszenzusos elemek. Adott esetben például a pedagógusképzés világa – hogy csak egy alapkérdést említsek. Ha nem tudjuk megoldani például azt, hogy a pedagógusképzés hogy viszonyul ehhez a dologhoz úgy, hogy az minden szereplő számára elfogadható legyen valami minimális szinten – és ha van még ilyen kihívás, akkor nagyon kérem, gondoljuk meg, ezt példaként mondtam, mert biztos vagyok benne, hogy ez olyan –, akkor rossz esetben ez kikezdheti, még rosszabb esetben veszélyeztetheti ennek a nagyon fontos programnak a sikerét.

Én tehát azt gondolom, hogy ezt is gondoljuk végig, melyek lehetnek azok a csapdák, amelyeket érdemes lenne kikerülni, hogy majd néhány évvel később azt mondjuk, hogy amit ebből a forrásból meg lehetett valósítani, azt tipikusan és jó eséllyel sikerült megvalósítani.

Köszönöm.

ELNÖK: Mielőtt megkérem államtitkár urat, hogy reagáljon a felvetésekre, hadd mondjam el, hogy olyan szépen megfogalmazta Laci az első két mondatával, hogy örömmel üdvözlö a Közoktatás-politikai Tanács – remélem többsége – ezt a programot, célszerűnek, helyesnek és támogathatónak tartja, hogy szeretném megkérdezni, ezt tolmácsolhatnám-e a miniszter úr felé, mint a Közoktatás-politikai Tanács általános véleményét.

HOZZÁSZÓLÓ: Ügyrendi! Ezt akartam mondani! Amit Laci mondott, szóról szóra egyetérték vele, az utolsó rész, hogy „és vannak aggályaink”, természetesen nekünk is, de ez nem tartozik a határozathoz. *(Közbeszólások.)*

ELNÖK: Kerpen Gábor ügyrendi kérdésben?

KERPEN GÁBOR: Ehhez a felvetéshez. Én nem vagyok felhatalmazva rá munkavállalói oldalról – mint ahogy az első körben elhangzott –, hogy oldaltagként ilyen kijelentést tegyek. A PDSZ oldaláról se vagyok felhatalmazva erre most még. Én azt gondolom, korai ez a dolog. Miniszter úr, és mindenki, aki ezzel a programmal foglalkozik, alaposan el fogja olvasni a

Közoktatás-politikai Tanács mai ülésének jegyzőkönyvét, és levonja erről az ülésről a következtetéseket. A következő ülésen már mindenki felhatalmazással jöhetne ide. Köszönöm.

ELNÖK: Bocsánat, Gábor, csak mint a Közoktatás-politikai Tanács volt tagja, szeretnék arra emlékeztetni, hogy a Közoktatás-politikai Tanács minden tagja saját magát képviseli egy szervezet delegáltjaként ebben a testületben. A szakszervezeti oldal más kérdés, Kerpen Gábor szavazata is más kérdés. Én azt kérem, hogy ezt fedd figyelembe.

Az előbb azt kérdeztem, tolmácsolhatnám-e ezt a szépen megfogalmazott két mondatot miniszter úr felé. Azt fogom kérni a Közoktatás-politikai Tanács tagjaitól – nem az oldalakat -, hogy ha lehet, szavazzanak erről, hogy a Miklósi Laci által olyan szépen összefoglalt - gyakorlatilag sok ember által megfogalmazott gondolatot – tolmácsolhatom-e miniszter úr, a tárca vezetése és mindazok felé, akik elkezdtek ezen dolgozni, és dolgoznak már háromnegyed éve. Azért, hogy esetleg tudják, hogy nem olyan rossz ez a program, lehet rajta tovább haladni, sok módosítás lesz még ebben – és egyebek. Ezt szeretném megkérdezni.

Én akkor kérem a Közoktatás-politikai Tanács tagjait, szíveskedjenek szavazni arról, tolmácsolhatjuk-e miniszter úr felé a Miklósi Laci által megfogalmazott két mondatot. Kérem, hogy szavazzanak! *(Szavazás. – Közbeszólás: Az aggályokkal együtt.)* Természetesen.

AMBRUS ISTVÁN: Tizenötön a tizenkilenc tag közül szavaztak.

ELNÖK: Ki az, aki nem támogatja?

AMBRUS ISTVÁN: Nem látok kezet.

ELNÖK: Ki az, aki tartózkodott? *(1)* Köszönöm szépen. Megkérem államtitkár urat... *(Zaj.)*

ARATÓ GERGELY: Engedjétek meg, hogy én is az általánosságok szintjén válaszoljak! Természetesen sok konkrét dolog vetődött föl, ami továbbgondolást érdemel.

Egész pontosan két konkrétumra fogok kitérni, leginkább azért, mert egyrészt ez kapta a legnagyobb figyelmet, másrészt kicsit be is szegheti a következő kört, harmadrészt pedig általánosságot kívánok demonstrálni a konkrétumon keresztül.

Nagyon röviden hadd reagáljak arra, hogy én a dolog tartalmi felvetésével egyetértek, tudniillik azzal, hogy az iskolai autonómia, az alternatív szakmai műhelyek szerepe mi ebben a programban. Ez egy fontos felvetés. Azt gondolom, érdemes erről külön is konzultálni, mert a program szándéka, hogy ilyen értelemben jóval szélesebb keretet nyisson meg, többek között, amit te említesz például, a fejlesztéseknél, ott kimondottan az a szándék a következő Nemzeti Fejlesztési Tervnél, hogy jóval inkább kétoldalúvá váljon ez a fejlesztési folyamat, mint ahogy most történik, tehát ne csak felülről osszuk a bölcsességet, hanem az intézményi szinten kifejlesztett szakmai tudás is beépüljön. Én azt gondolom, ezeket az aggályokat el tudjuk oszlatni.

Ami a stratégiák kérdését illeti, aki vitát kezdeményez, az mindig nehéz helyzetben van, különösen, ha egy széles körű vitát. Egyébként stratégiai elemzésből, stratégiai anyagból van bőven. Ebből kettőt biztosan érdemes megemlíteni. Az egyik magánál a tárcánál létező közoktatás-fejlesztési stratégia, ennek rövid-, közép- és hosszú távú változata, illetve az oktatási kerekasztal által megfogalmazott – például helyzetelemzésben nagyon erős – javaslat. Nem

okozna gondot minden pont elé beilleszteni az oktatási kerekasztal helyzetelemzését és célkijelölését... *(Közbeszólások.)* A honlapon megtalálható. *(Közbeszólás: Nincs ott! Kerestem!)*

ELNÖK: A kerekasztal honlapján megtalálható.

ARATÓ GERGELY: Megtalálható részletesen. De ezért ajánlottuk az elején, hogy az ehhez tartozó részletes „irodalomjegyzéket”, dokumentumokat rendelkezésre bocsátjuk, mert nyilván ilyen típusú kérdésekre ez a válasz. Őszintén szólva óvakodnék attól, hogy magát a papírt kezdjük el tízoldalásból százoldalassá írni – nem mintha ez nekünk gondot okozna, ebben a tárca hihetetlenül jó, tehát hosszú papírt bármikor tudunk írni, rövidet nem mindig sikerül –, mert szeretnénk abban a keretben tartani ezt a vitát, hogy ez nem kizárólag egy szakmai, szakértői vita, hanem egy széles körben vett szakmai vita, és ennél is több, társadalmi vita is.

Amit talán a szülői oldal jelzett, de nemcsak ők, hogy szülők bevonása... Az a tapasztalat – és ez nagyon pozitív tapasztalat -, hogy akár a regionális konferenciákon, akár a helyi megbeszéléseken, akár az internetes oldalunkon, jelentős számban írnak, hozzászólnak szülők is ehhez a programhoz. Az internetes hozzászólások több mint fele nem pedagógusoktól érkezik, hanem szülőktől, munkaadóktól. Nagyon érdekes. Ilyen értelemben ez biztos, hogy követhető út. Még egyszer mondom: azt hiszem, itt nem az a helyzet, hogy nincs mögötte stratégiai koncepció, inkább az, hogy ez a vitaanyag nem bírta el. Ilyen értelemben ez egy közvetlen cselekvési terv. Nem azt szeretnénk, hogyha elsősorban egy jó papír lenne a végeredménye ennek a vitának, hanem azt, hogyha jó döntések lennének a végeredményeképpen.

Ezekkel a döntésekkel a Közoktatás-politikai Tanács találkozni fog. Az uniós fejlesztési források itt is jártak, de még újabb körökben fognak itt járni. A jogszabályi változások természetesen itt jártak, és itt fognak járni. A költségvetési intézkedések teljes természetességgel itt jártak és itt fognak járni. Magyarán szólva tehát minden részletnél, minden egyéb ügynél természetesen nagyon konkrétan is kell a Közoktatás-politikai Tanácsnak tárgyalnia, nem kizárva, hogy most legyen még egy részletekről szóló szakmai vitája is ennek a dolognak, ez is több körben.

Még két rövid ügyre szeretnék válaszolni, mert nekem ezek nagyon fontosak, szerintem az egész program szempontjából nagyon lényegesek.

Az egyik a társadalmi környezettel való viszony – ezt többen fölvetettétek, és én is nagyon lényegesnek tartom. Megint az a helyzet, hogy egyrészt nem önmagában áll ez a program: ha tetszik, ikertestvére, párja az éppen „Út a munkához” néven futó program. Ennek a programnak éppen az a célja, hogy a szociális rendszerbe avatkozzon be úgy, hogy - amit te is mondtál –magával a családdal is történjék valami, hogy a szociális ellátórendszert úgy mozdítsuk meg, hogy munkára és tanulásra ösztönözzön. Ez ennek a programnak a fontos célja. Az sem titok, hogy ezek sok szempontból kormányzati szinten párhuzamosan folynak. Megérne egy kört akár a Közoktatás-politikai Tanácsban is – és szerintem erre az SZMM abszolút nyitott -, hogy a kapcsolódási pontokról külön beszéljünk. Ezt nagyon támogatható javaslatnak tartom.

Mondtam, hogy lesz két konkrét példa is. A beóvodáztatási támogatásnak nem közvetlenül csak az a szerepe, hogy akkor majd az óvodai részvételt ez ösztönözzön fogja. Ennek bizony többféle társadalmi összefüggése van. Persze, az is fontos, hogy egyébként ne mondhasa, ne érezze úgy a szülő, hogy azért nem írhatja a gyereket iskolába, mert nem tud neki váltócipőt adni, meg tisztasági csomagot – sajnos, van, ahol ez is probléma, ezt hozzá kell tennem. De bizony, az is célja, hogy kiszakítsuk a családot abból a logikából, ami szerint az állam csak az otthon nevelést, a gyerek otthon tartását támogatja. Ezért van szükség arra, hogy legyen olyan

része is, amelyik a beíratásnál, az óvoda megkezdésekor jár, mert szeretnénk, ha ez a gyerek láthatóvá válna az óvoda számára – bocsánat, hogy így mondom -, ha a szülő nem rejtegetné a gyereket. Ezt nem pontosan fogalmaztam... Magyarán: a szülőt ösztönöznénk arra – egyébként bizonyos értelemben kötött felhasználású anyagi előnnyel is -, hogy megjelenjen az óvoda számára, hogy láthatóvá váljon az óvoda számára, aztán majd ösztönözzük arra is... Erre azért van szükség, azért mondom, hogy bizony, itt nemcsak az óvodai logikát, nemcsak az oktatási logikát kell néznünk, hanem néznünk kell a társadalmi logikát is.

A másik kérdés a program belső koherenciájának kérdése. Egy sor ügyben óhatatlanul abban a helyzetben vagyunk, amit az elején is jeleztem, hogy nem tudunk mindent kiírni egy ilyen, viszonylag tömör programban. De vannak gondolatok, amik végighúzódnak a programon. Például az a dolog, ami elkezdődik azzal, hogy a védőnő legyen képes arra, hogy feltárjon mindent... Természetesen ez pont olyan, mint az ön példája, ez a „Miért pont háromszáz?“, azért pont háromszáz, mert a gyermekesély-kerekasztal és a gyermekesély szakmai munkacsoport részletesen felmérte, hogy hány védőnő hiányzik ma az országból. Ennyi kell ahhoz, hogy a hálózat lefedje az országot. De jogos az az igény, hogy legyenek megismerhetőek ezek a szakmai anyagok.

Elkezdődik a védőnővel, folytatódik azzal, nem engedjük, hogy pont a hátrányos helyzetű gyerek ne kerüljön be az óvodába, sőt, őt ösztönözzük; folytatódik azzal, hogy nem engedjük, hogy pont a hátrányos helyzetű térségben ne legyen óvoda – ezt megint nem kell elmesélnem –, ezért van szükség az óvodahálózat-fejlesztési programra, arra, hogy a ROP-okat eltérítsük ebben az irányban. Aztán folytatódik az integrációs programokkal – erre akartam utalni. Ezért mondom, hogy ha valahová beírunk egy fejezetcímet, akkor kicsit elszakad egymástól, persze, de egyébként, amikor arról beszélünk, hogy van egy nagyon erős integrációs program, és ez nem egy mechanikus, hanem egy pedagógiai tartalmú program, hogy ehhez van forrás, akkor ez bizony arról szól, hogy kap az intézmény külön támogatást, és nem a mostani vagy a tavalyig érvényes rendszerben, ami szerint mechanikusan mondjuk meg, hogy mi az integráló intézmény, sokkal inkább tartalmilag kötve a pedagógiai módszerhez, ahhoz, hogy mi történik. És akkor bizony odakerül a többletforrás uniós forrásból és hazai forrásból, arra, hogy például legalább ott mindenképpen legyen fejlesztő pedagógus, ahol erre szükség van, ahol a gyerekösszetétel ezt indokolja – bár ebben egyébként van további javaslatunk is, szeretnénk egy kicsit többet elérni ezen a területen.

Végül ugyanehhez kapcsolódik aztán a bérnél az az intézkedés, ami meg azt mondja, hogy ha te egyébként mint pedagógus vállalod azt, hogy nem úgy általában, hanem ezzel a korszerű módszerrel, normálisan, jó szakmai feltételek között, vállalva a továbbképzést, amit egyikőtök említett, végzed ezeknek a gyerekeknek az oktatását, na, akkor kapsz hozzá bérpótlékot és támogatást azért, hogy neked a zsebedben is megjelenjen ez a többletfeladat. Magyarul, van a dologban ilyen típusú logika. Nyilván nem alkalmas most még ez a papír arra, hogy minden ilyen típusú végiggondolás teljesen látható legyen, de az eddigi vita is azt jelezte, hogy a Köznevelés-politikai Tanács tagjai bölcssek ahhoz, hogy ezeket az összefüggéseket lássák, hiszen számos olyan hozzászólás volt, ami számos területről emelt ki egymással összefüggő kérdéseket.

Nagyon röstellkedem, amiért el kell mennem, de Szegeden várnak, pont a hátrányos helyzetű iskola ügyben: néhány polgármester és roma vezető. Természetesen a szakmai ügyekben Szüdi államtitkár úr rendelkezésre áll, mint a program szakmai felelőse.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szeretném kérni, hogy nézzétek el nekünk: Ambrus István levezeti, Szüdi államtitkár úr pedig válaszol.

(Az ülés vezetését Ambrus István veszi át. – Kajtárné Botár Borbála és Arató Gergely távozik.)

ELNÖK: Köszönöm szépen a türelmet. Azt szeretném megkérdezni a testület tagjaitól, hogy hányan kívánnak részt venni a részletes vitában. Kérem, hogy előzetesen jelezzétek! *(Jelentkeznek.)*

DR. SZÜDI JÁNOS: Bocsánat, egy szót szólhatnék én is?

ELNÖK: Felvezetésként, persze! Először Szüdi államtitkár úrnak adom meg a szót, ha megengedik.

DR. SZÜDI JÁNOS: Nagyon röviden. A Közoktatás-politikai Tanács már sok anyaggal találkozott. Fölvetődött, hogy mi lesz, meg nem tudjuk, hogy mi volt. Nem új dolgokról van itt szó tulajdonképpen. Olyan programokat szeretnénk erősíteni, amiket a Közoktatás-politikai Tanács már látott, és ami a közoktatási törvényben megjelent. Csak mondok néhányat, amire én gondolok. Ilyen a nem szakrendszerű oktatás kiterjesztése. Vagy, amivel lehet egyetérteni vagy nem, de benne van a törvényben: a buktatás tilalma. Ez semmi mást nem szolgált annak idején, mint azt, hogy előkészítse a tanulók kompetencia- és képességfejlesztését, ami reményeim szerint el fog odáig jutni, hogy eljutnak a gyerekek a szakképzésbe, végigjárják az általános iskolát, nem lesz velük probléma. Lehet, hogy nem ért egyet ezzel, aki itt jelen van – tudom, látom, hogy sokan nem értenek vele egyet, de ez tény, akkor is így előkészített, és megy tovább.

Amiről miniszter beszélt, azok a nagy összegek, a pályázati úton való fejlesztésnek az lenne a lényege, hogy ebbe minden iskola bekapcsolódjon. Ez is rajta van a honlapon. Egy olyan pályázati rendszerről lenne szó, amelyben minden iskolához eljutna a továbbképzés. Azt szeretnénk, hogy a szülők, a diákok és a pedagógusok együtt készüljenek fel olyan képzéseket szervezve, ahol például konfliktushelyzetek megoldására egy programban ott helyben – ne a pedagógus jöjjön el, a képzés menjen oda. Azt szeretnénk, hogy a jó intézményeket látogassák és a jó gyakorlat jusson el az egyes intézményekhez, hiszen van sok jó iskola, ahol meg tudták már oldani a nehezen kezelhető gyerekek felkészítését. Ezek megvannak, csak közkinccsé kell tenni.

Ez a program, amiről kevesebb szó esett, ami a legvégén van, tulajdonképpen egy 27 milliárd forintos olyan program, amelybe minden iskola bekapcsolódhat. Programokat várunk, együttműködést várunk, felsőoktatással való együttműködést is – mert erről is szó volt –, új programcsomagokat, és ennek mindnek megvan a maga fedezete. Ez az egyik központi eleme az Új Magyarország fejlesztési tervnek, amelyet szeretnénk továbbvinni.

Arról a programcsomagról, ami le van írva, kevesebb szó esett, de ez az utolsó pont, ami nyilvános, és főt van a honlapunkon.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, szakállamtitkár úr. Én betartanám a sorrendet: a pedagógus szakmai szervezetek oldalán Dobos Krisztináé a szó.

DR. DOBOS KRISZTINA: Az első fejezethez lenne egypár javaslatom.

Az első, amiről azt gondolom, hogy ha már egyszer miniszter úr említette, hogy kibővül a program a védőnői hálózattal, akkor a korai fejlesztés kapcsán én kibővíteném a programot, vagy javasolnám, hogy a szülő is valamiféle foglalkozást kapjon az adott óvodában, iskolában – nem óvodai foglalkozást, hanem a közmunkaprogramban megtanítani varrni vagy egyéb dolgokra. Ha becsalogatjuk a szülőt, nagyobb a valószínűsége, hogy a gyereket is viszi, ha ő is érdekelt abban, hogy részt vegyen. Itt jó lenne, hogyha kibővítenék a programot azzal, hogy a szülő is kap valamit ott azért, hogy elviszi.

Az óvoda és a bölcsőde egymáshoz közelítése érdekes dolog, de eddig azt mondtuk, hogy az óvoda és az általános iskola közeledjen egymáshoz. Most jó lenne, hogyha az eddigi értékkel megváltozna. Vagy itt most arra gondolunk, hogy óvoda, bölcsőde és általános iskola közelít egymáshoz? Ezt érdemes lenne végiggondolni. Nem jó, hogyha valamit eddig, több cikluson keresztül, támogatott az oktatási rendszer, és most hirtelen azt mondja, hogy ezt nem tartja jónak.

Hogy a beíratásnál mennyi pénzt adnak – húsz és utána tíz-tízezer forintot –, nem biztos, hogy a pénz odaadása megfelelő eszköz, inkább a gyerek ruháztatása, élelmezése vagy egyéb dolgok. Persze, lehet, hogy azzal lehet rávenni a szülőket, hogy vigyék óvodába. Érdemes lenne talán alternatív módokat kidolgozni, és a helyi igényeket és lehetőségeket is figyelembe véve, az önkormányzatokkal, iskolafenntartókkal közösen megbeszélni.

Az utolsó pont, amit nagyon jónak tartunk: a családi napközi kérdése. Ezt a KOMA is támogatta Borsod megyében, ahol orvosfeleségtől kezdve más szülőkhöz vállalták, hogy több gyereket segítenek tanulni. Lehet, hogy ezzel a módszerrel az óvodát is lehetne valahogy támogatni, különösen ott, ahol sajnálatos módon bezárt az óvoda – és igen sok olyan hely van. Egy-egy családi háznál három-négy gyereket egy arra képes és felkészített fiatal nagymama vagy akár munkanélküli szülő, elbocsátott pedagógus vagy elbocsátott egészségügyi dolgozó vállalna, akkor lehet, hogy nem kellene olyan nagy infrastrukturális beruházás. Köszönöm, ennyi.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bocsánat, én arra emlékszem, hogy együttesen tárgyaljuk, nem fejezetenként mindegyiket. *(Közbeszólás: Párosával!)* Akkor maradjunk arra, hogy az első kettőben ki következik.

DR. DOBOS KRISZTINA: Bocsánat, akkor a másodikhoz szólnék még.

A második rész első bekezdésében a vastagan szedett szövegnek egy világosabb, jobb megfogalmazása kellene. Úgy hangzik, mintha eddig lett volna szegények iskolája meg gazdagok iskolája, de mostantól kezdve új időben új a cél. Azt gondolom, az a célunk, hogy az iskolák ne váljanak külön, de azért eddig sem váltak teljesen külön.

Az „Egyetlen gyereket sem hagyunk elveszni” program nagyon fontos feltétele, hogy a pedagógus-továbbképzésben is megjelenjen. Nem lenne rossz, hogyha a pedagógus-továbbképzés teljesen szétburjánzó volna helyett – viragozzék ezer virág helyett tízmillió – most már lennének célirányos programok, és azt lehetne mondani, hogy azokat a programokat, amelyek a megjelölt célok érdekében működnek, jobban támogatjuk, hogyha valaki Dosztojevszkij halálának 60 órás továbbképzésén akar részt venni, azt meg csak nagyon kis mértékben. A véges erőforrásokat jól kellene felhasználni.

A negyedik pontban a sajátos nevelési igényű tanulók ellátására vonatkozóan „protokollt alakítunk ki”. Jó a protokoll, de a feltételek biztosítása a cél. A protokoll nem oldja meg a problémákat. Biztosítani kell, hogy mit lehet csinálni, és különösen szeretném kiemelni a fejlesztő pedagógus szerepét, hogy igenis, legyen, a kistelepülésen is megjelenjen a fejlesztő

pedagógus, az óvodában is meg tudjon jelenni, a jobb iskolában is. Egyébként a hátrányos helyzet nem biztos, hogy csak a hátrányos iskolában van: nagyon sok, ha úgy tetszik, jónak nevezett iskolában is.

A következő pontban a statisztika felülvizsgálata, a szegregációs folyamatok nyomon követése. Hogyha itt források állnak rendelkezésre, azt gondolom, jó lenne a statisztikát végiggondolni, az egész oktatási statisztikát. A statisztika most már ne csak azt mutassa meg, hogy mi történik, hanem azt is, hogy miért. Legyen módja a vizsgálatra, hogy mi az indoka.

Az utolsó ponthoz: nemcsak figyelemmel kísérjük a körzetek kialakítását, hanem az eredményeket nyilvánosságra hozzuk. Tehát hogy mi történt, mi az, ami pozitív volt benne, mi volt negatív, tehát legyen a köznyilvánosság része. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az első kettőhöz kinek van még? Kerpen Gábor!

KERPEN GÁBOR: Van egy kis általános. Az államtitkár úr kiegészítéséhez kapcsolódnék. Van az oktatási és gyermekesély-kerekasztal, és annak van egy nagyon nagy anyaga, amit a mi anyagunk használt természetesen. Azonban az nagyon komoly kérdés, mi az, amit a tárca annak a kerekasztalnak az anyagából elfogad. Mert akkor két dokumentumot kellene készíteni: kellene egy olyan, amit a szakmai oldal mondott, amiben van diagnózis, helyzetelemzés és program, és hogyha ez megy „ctrl+C”-vel, akkor tudhatjuk, hogy ebből a kerekasztal-anyagból mi az, amit a tárca magáévá tud tenni. És legyen egy olyan, amelyik ilyen tömör.

Egy-két kiegészítés az elsőhöz.

A beóvodáztatás egy nagyon fontos és messzemenőig támogatandó cél. Mi is úgy gondoljuk, hogy a korai gyerekkori fejlesztés nagyon nagy és fontos eleme a gyerek szocializációjának, hogy ne alapfokon, felső tagozatban vagy bármikor később kelljen foglalkozni minimális szocializációs készségek hiányával. Az a mód azonban, amit leírtak, az ilyen típusú fizetés helyett – messzemenően egyetértünk a szakmai oldallal – alternatívákat kellene kidolgozni. Az a mód, amit leírtak, sajnos oda vezethet – ismerve a társadalom jelenlegi állapotát -, hogy a szegényekkel szemben egy újabb averzió alakulhat ki. Hogy célorientáltabb módon legyen felhasználható az eszköz, az fontos lenne, tehát pontosítani kellene ezt, és hatásvizsgálat kellene hozzá.

Hiányzik ebből az anyagból – bár a miniszter úr kiegészítéséből kihallhattam, ha jól figyeltem -, hogy új óvodákra is lesz mód a források felhasználásával. Az egész nem ér semmit, hogyha a lakóhelyhez közel nincsen óvoda. Semmit nem ér. Nagyon valószínűtlen, hogy bármely, különösen a nagyon nehéz szociokulturális környezetben élő családok megengednék, hogy a három-négyéves gyereket buszra tegyék. Szerintem ez nem valószínű. Tehát mindenképpen a lakóhelyhez legközelebb kell óvodákat biztosítani.

Az egységes bölcsőde-óvoda gondolata egy érdekes gondolat. Én azt gondolom, legalábbis szakmailag széles körben elemezni kellene, és vagy megerősíteni ezt az ötletet, vagy elvetni az elemzések után.

A családi napközi rendszerén viszont vitatkoznék. Azt gondolom, lehet családi napközi, de hogy ne felkészült pedagógus legyen ott, és ne legyen felkészült dajka ebben a napköziben, az tényleg nem segít a cél elérésében, az integrálási cél elérésében, hanem gátolja azt. Szakembereknek kell ott lenni. Lehetnek gyesen lévő pedagógusok, munkanélküliek, de ez minimális feltétel.

A következő pontban a cél, amit a miniszter úr megfogalmazott, utalt rá, hogy az Egyesült Államokban a „No child left behind” átültetése Magyarországra. Azt gondolom, ez egy nagyon fontos, régóta támogatott cél. Az eszköz, ami viszont itt van, roppant hiányos. Azt gondolom, nem elégséges megoldás, és nem megfelelő, hogyha halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeket olyan környezetbe kényszerítjük direkt vagy indirekt módon, amit az oktatási kerekasztal úgy fogalmaz meg, hogy „rideg integráció”. Ez nem az én kifejezésem, hanem az oktatási kerekasztal elemzésének a kifejezése. Olyan környezetbe kényszeríti, ahol nem tud megfelelni. Alapvetően olyan megoldásokban kell gondolkozni, amelyek előzetesen – lásd például az egyes pontot – vagy működés közben folyamatosan felkészíti őket a teljesítésre. Nem szabad magukra hagyni a pedagógusokat sem ebben a helyzetben, és én nem láttam erre való lényeges utalást ebben a pontban. Én azt gondolom, ezen célnak, hogy egyetlen gyereket sem hagyunk elveszni, az alapvető feltétele a fenntartók finanszírozási felelősségének és szabályozórendszerének olyan kiépítése, amely ellentétben például az oktatási kerekasztal egyik javaslatával, nem büntetésen, hanem motiváláson alapul: motiválja a szülőket, a diákokat, a pedagógusokat, az önkormányzatokat és egyéb fenntartókat a szegregációt eredményező helyzet elleni fellépésre. Jó lenne, hogyha ebben a programban lenne ilyen elem.

Nem szabad a pedagógusokat magukra hagyni ebben. Nem láttam olyan elemet ebben a blokkban, amelyik arról beszélt volna, hogy meg kellene erősíteni a szülői ház és a közoktatási intézmény kapcsolatát. Nem láttam olyan elemet ebben a dologban, hogy ilyen feladattal foglalkozó, felkészült munkatárs kötelezően legyen minden oktatási intézményben. Nem láttam olyan elemeket a programban, amelyek azt mondanák, hogy a pedagógusokat közvetlenül segítő munkatárs – ami elhangzott a szakmai oldalról is – kötelező foglalkozás lenne minden oktatási intézményben. Gondolok itt arra, hogy ilyen típusú gyerekeknél sokkal valószínűbb, hogy kiborul. Emlékszünk saját magunkra is: mindenkivel előfordulhat, hogy éppen ki van borulva, és kell hogy legyen minden oktatási intézményben, aki ilyenkor kiveszi a gyereket az osztályból, öt-tíz percig beszélget vele, akiben megbízik ez a gyerek, és utána, öt-tíz perc, negyed óra múlva visszamegy ez a gyerek. Azon országokban, amelyekre folyton hivatkozunk, van. Nálunk pedig nincs. És ezt természetesen finanszírozni is kell.

Azt is gondolom, hogy a szülők bevonása az intézmény életébe – Krisztina mondta az óvodákat – szintén több országban gyakorlat. Elemezni kellene ennek a hatását – nem tudok olyat, hogy ez rossz hatással lett volna -, és gondolkozni ennek a bevezetésén az elemzés után.

Olyan finanszírozási rendszer kellene, ha már az esély növekedéséről beszélünk, amelyik a jelenlegi finanszírozási rendszer hatásaival pontosan ellenkező. A jelenlegi finanszírozási rendszer ugyanis osztálylétszám-növelést motivál, csoportbontások megszűnését motiválja. Pontosán azoknak a gyerekeknek árt, akikről itt most beszélünk, és árt a nem ilyen gyerekeknek is: a közösségnek árt. Ez árt rendszernek is. Olyan finanszírozásra van szükség, amely a jelenleginél nagyobb mértékben tekintettel van a szociokulturális környezetre, és az előbbi módon támogatja a cél elérését.

Azt is megfontolandónak tartom, hogy – ez idézet a kerekasztalból – a gettó és gettósodó térségek, települések esetében előnyben kell részesíteni azokat a komplex programokat, amelyek egyszerre több területen – foglalkoztatás, lakhatás, oktatás, szociális ellátás stb. – próbál fejlesztéseket megvalósítani. Ezekhez a programokhoz pályáztatás nélkül kell forrásokat biztosítani, mert a pályázati rendszerben a leghátrányosabb helyzetű települések eleve esélytelenek. Meg kell valósítani a szükséges infrastrukturális fejlesztést, beruházásokat, javítani kell a tárgyi feltételeket és az eszközellátottságot. A PDSZ ezt magáévá tette, az oktatási kerekasztal anyagában szerepel – be kellene vonni ebbe a programba.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az első két fejezethez kinek van? Tessék!

KESZEI SÁNDOR: Köszönöm. Nekünk garanciákra is szükségünk lenne az óvodával kapcsolatosan: a gyógyszerezésre és a tudatmódosító szerekre vonatkozóan. Azért mi igencsak benne vagyunk ebben, végigjárjuk még most is a budapesti óvodákat, hogy mit művelnek bizonyos körökben a gyógyszerezéssel. Mi tehát garanciát kérünk arra, hogy az óvodában nem kérnek indokolatlanul pénzt, nem vetetik meg a szülővel a tisztasági csomagot, nem vetetik meg a vécépapírt, nem fogják különböző költségekbe verni a szülőket. Tehát garanciákra van szükség.

Garanciákra van szükségünk a tekintetben is, hogy nem kérnek pénzt az erdei iskoláért, meg a tanulmányi kirándulásért, amikor tanítási napon, a pedagógiai programhoz kapcsolódó, abban lévő módszertani eszközök – például az erdei iskola. Most is kérik a 25 ezer forintot, és nem tudunk mit tenni vele. Garanciákat kérünk. Nem lesz itt semmi jó, hogyha a szülők nem mennek be az iskolába, mert nem működik. Két dolog történik: pénzt kérnek vagy szidják a gyerekeket.

Most nem beszélek az osztályozásról, ami a gyerekeket kinyírja: úgy büntetik a gyereket, akinek a magatartása rossz, hogy beírok neki fizikából egy egyest, és egy nap három egyese van egy tantárgyból, ami lehetetlen. Általános jelenség, hiába mond akárki akármit, mert mi ott vagyunk az iskolában, nálunk vannak ezek a tanulók. Garanciákat kérünk erre, államtitkár úr!

Van viszont egy nagyon fontos dolog, amit már nagyon régen kérek – nagyon vigyázok, nehogy államtitkár urat megsértsem. Most a gyerekek... *(Dr. Szüdi János: Nyugodtan! Nem szokatlan. – Folyamatos zaj.)* ... hátára rá van írva minden iskolában a következő szám: 38 475. De lehet ez hetven is, harminchétezer-hatszáz is, akármennyi lehet. Oda lehet írni nyugodtan ezt a számot. Ugyanis az a hátrányos helyzetű, akinek az egy főre eső jövedelme ez alatt van. Ezek a gyerekek ott villognak az iskolában, mert az ő családjukban ennyi a fizetés, ennyi jut egy főre. Ez a hátrányos helyzetű megjegyzés nem így működik! Ha valaki megnézi ennek a tudományos anyagát, akkor a hátrányos helyzet egy nagyon komplikált, nagyon körülírt, meghatározó dolog. És mi történt tulajdonképpen? Leszűkítettük a támogatásokat egy ilyen körre – ami azért egy minimális kör –, és hozzátettünk egy még nagyobb szűkítést, ez a halmozottan hátrányos helyzetű gyerek, akinél még ott van, hogy nyolc osztályt végzett a szülője. Ez még kevesebb. És itt a halmozottan hátrányos helyzetűeket akarjuk mi támogatni, ami meg már minimális szám. Ez az egyik.

DR. SZÜDI JÁNOS: Nem olyan minimális! Mondjál egy számot! Tankönyvet 400 ezren kapnak, ételhez 500 ezren jutnak hozzá, halmozottan hátrányos helyzetű 70 ezer. Szerinted akkor mennyi a minimum?

KESZEI SÁNDOR: Igazad van államtitkár úr, de ha 39 ezer forint az egy főre eső, akkor meg nem kap! Ott van a szomszéd gyerek, akinél ezer forinttal több. Ő miért nem kap? Ez egyértelmű. Le van szűkítve a támogatottak köre. Ezt elfogadom, akkor ki kell mondani, de nem kell megalázni a gyerekeket, azt mondani nekik, hogy hátrányos helyzetű meg halmozottan hátrányos helyzetű, és a hátára ráírni egy számot. Lehet másként kategorizálni a gyereket, nem forintosítva, hogy 38 475 forintos gyerekek – ők a hátrányos helyzetűek!

A családi napközivel kapcsolatosan furcsa dolog, nekem furcsa. Az iskola nyitva tartási idején kívül van napközi, tanulószoba, nyilván lehet családi napközi is.... Nem tudtam az első perctől kezelni: ez vállalkozási alapon is működtethető dolog... Mindegy.

Mi azt mondjuk, hogy a legnagyobb szegregációs intézmény a szakiskola. Kicsapjuk a gyerekeket a középiskolából: menjetek szakiskolába! És utána mit csinálunk velük? Nem engedjük őket szakmát tanulni, mert leszűkítettük ma már nyolcvanra a nyolc osztályhoz kötött szakképesítések számát, mert csak érettségivel lehet szakképesítést szerezni. Ezek a gyerekek szegregálva vannak, és még azt mondjuk, hogy szakiskola! Miért nem középiskola? Az egész világon úgy oldották meg a középiskola expanzióját, hogy a szakiskolás gyerekeket is középiskolásoknak tekintik. Miért nem középiskolások ők? Hát középiskolások, nem?

A tanulószereződés. Hogy képzeljük azt, államtitkár úr? Itt a tanulószereződés: 40 ezer gyerek kap pénzt, beszámít a nyugdíjába, betegállományba mehet, szülési szabadságra, és pénzt kap, a másik 60 ezer meg megy a tisztkbe! Ilyen nincs! Ezek, amiket elmondtam, alkotmánybírói ügyek, meg is fogjuk tenni a lépéseket, ha nem kapunk megfelelő garanciákat, és ezekre megfelelő választ. Mert akkor mi a fenének vagyok-vagyunk, hogyha nem ezzel foglalkozunk?

Ezt most nem is részletezem, mert nem az államtitkár úr a ludas ebben. *(Közbeszólások.)*

ELNÖK: Van még az egyes-ketteshez?

KESZEI SÁNDOR: Hogy a fenébe ne?!

Államtitkár úr, nagyon szépen kérlek, hogy Budapesten ne három iskola legyen körzeti közép fokú iskola, hanem tizenkettő: ne kelljen a főtí gyerekek átutazni a kijelölt körzeti iskolába Csepelre! Szét kell osztani a városban, és ne csak szakiskola legyen, hanem középiskola is – gimnázium meg szakközépiskola is. Az a gyerek, akit sehová se vesznek föl, vagy éppen nem akar Fótról átutazni oda... Mi a fenének most már az egész, hogyha a szakiskolából a tizedik évfolyam után elmennek a gyerekek? Akkor mindegy, hogy hová jár iskolába, hol végzi el, az a szakmai alapozó nem ér semmit, és a gyerek dönthet is úgy, hogy nem azt a szakmát fogja tanulni, hanem megy Budapest másik részébe, mondjuk a XIII. kerületbe, a tisztkbe, ami tragédia a mi számunkra. És akkor még utazni is kell.

Itt jön még az utazás. Nem tudjuk elfogadni azt, hogy a tanköteles gyerekeknek utazási költséget kell Budapesten fizetni, ötször annyit, mint Szombathelyen. Ez diszkrimináció. Ilyen nincs. Tárgyaltunk a Gazdasági Minisztériummal, igencsak keményen, de nem tudjuk kiverekedni, mert az Oktatási Minisztérium nem támogat bennünket. Hiába hoztuk ide a Gazdasági Minisztérium képviselőjét!

Az utazási költséggel tehát nagyon nagy bajok vannak: a gyerekek nem tudnak hazamenni a kollégiumból. Itt vannak nálam a szülői panaszok: nem tud hazamenni, mert 4500 forintba kerül neki oda-vissza a közlekedés, plusz a kollégiumi díj. És a kollégium... Nem minden a kollégium, de ami ma nálunk van, most is kiveszik az iskolából... *(Zaj.)* Tudom, államtitkár úr, tudod te is, hogy nem szabad, de kiveszik a gyereket, és ott alszik az osztálytársainál. Nem is ez a lényeg! Miért nincs rajta a diákigazolványon, hogy hazautazhat? Miért csak az iskolába mehet, az iskola és a lakás között? *(Zaj, közbeszólások.)*

A kollégiumnál még egy probléma van. Integrációról beszélünk, segítségről meg hátrányos helyzetről. Mi akadály van annak, hogy az általános iskolás tanulók bemehessenek a kollégiumba? Miért kell...

ELNÖK: A hármas fejezethez is hozzá kívánsz szólni?

KESZEI SÁNDOR: Ez a második!

ELNÖK: A kollégium?

KESZEI SÁNDOR: Nem, a kollégiumot csak az utazásra mondtam. Ha az Oktatási Minisztérium ezzel a programmal nem veszi fel a kapcsolatot a Gazdasági Minisztériummal, és nem intézi el, hogy a budapesti gyerek 3500 forintért teljesíti a tankötelezettségét, a szombathelyi meg 1200 forintért, vagy a 60 kilométerre lakó gyerekek ennyi a bérlete... Nem is tudják megvenni a bérletet a kollégisták, nem éri meg nekik, tehát mindig fizetnek – ha egyáltalán haza tudnak menni.

Jó ez a program, de garanciák kellene! Valami garanciát akarok látni. Én tudom, hogy a közoktatási törvény jó. Nagyon féltjük a közoktatási törvényt, nem akarunk hozzányúlni – mindig azzal fenyegetnek, hogy majd ők hozzányúlnak. Nem lehet hozzányúlni, de garanciákra szükség van.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az egyes-kettest lezárhatjuk, ugye? János, most kívánsz reflektálni, vagy a végén?

DR. SZÜDI JÁNOS: Szeretnék most, mert nem tudom összegyűjteni.

ELNÖK: Tessék, parancsolj!

DR. SZÜDI JÁNOS: Amit mondtál, Sándor, erre nem tudok mit reagálni. Azt tudom mondani, hogy aki magas hegyen lakik, annak van havasi gyopár, aki alföldön, annak nincs. Ezt csak azért mondom, mert Budapesten drágább a közlekedés, de vidéken olcsóbb a kaja is – erről nem tehetek.

KESZEI SÁNDOR: Azért kell ingyenessé tenni!

DR. SZÜDI JÁNOS: Nem fogok most belemenni abba, hogy... *(Közbeszólások, folyamatos zaj.)* Erre nem tudok mit mondani, hogy a budapesti közlekedés mennyire drága.

Én a következőt szeretném elmondani, úgy általában. A közoktatásban nagyon-nagyon támogatjuk többcélú intézményrendszert – mert elhangzott, hogy általános iskola és iskola. Igen, ha rajtam múlna – de nem rajtam múlik, nehogy aztán mondjátok – az általános négy osztályában az összes padot kidobnám, és hagynám, hogy a gyerek kússzon-másszon, úgy tanuljon, pedig jogász vagyok, nem értek hozzá. Igen, az óvoda és az általános iskola integrálódjon. A bölcsőde-óvodánál azt szeretnénk, hogy ahol nincs elég gyerek, ezért nem lehet se bölcsődét csinálni, se óvodát, azért tudjanak a két csoportból egyet. Kistelepülésen nem szeretnénk az óvodát megölni, de a családi napközivel sem. Az óvodát szeretjük, ahhoz akarjuk megteremteni a feltételeket, hogy ott, ahol az önkormányzat nem tud...

Még egyszer visszatérek: lesznek programok. Nálam jobban talán kevesebben mondják, hogy a szülő, tanár és pedagógus kapcsolata az alfa és az omega, e nélkül nincs iskola. Ezért szeretnék ilyen programokat. És az Új Magyarország Nemzeti Fejlesztési Tervben kötelező csomagok vannak, programok. Oda megyünk, oda visszük a konfliktuskezelést, oda visszük a

pedagógus-továbbképzést, mindent, amit lehet, helybe szeretnénk vinni, hogy ne a pedagógusnak kelljen utazni. Amit nem lehet, azt nem, de lesznek ilyen csomagok, amiről szó volt.

Fenn van a honlapon két vitaanyag, hozzá lehet szólni. Szeretnénk megújítani a pedagógus-továbbképzést. Pontosan, amit Krisztina mond, hogy menjen mindenki olyan képzésre, amilyenre akar, de azt támogassuk, ami belefér az iskolai programba. Ezt szeretnénk elérni, hogy az iskolai továbbképzés pénzei oda menjenek, amire az iskolának, óvodának, kollégiumnak ténylegesen szüksége van.

Hogy kell fejlesztő pedagógus... Igen. Benne volt a törvényben a technikai létszám. Én többet erről nem mondok: nekem is kudarcélmény, hogy most nem kötelező.

Hogy a kerekasztalból mit fogadunk el, ezen most dolgozik a minisztérium. Én nagyon sok mindent aggályosnak tartok, többek között az iskola kivitelét, de vannak benne jó dolgok is, meg amiket én nem szeretnék. Nem szeretném a szakképzést szétválasztani. Egyéb ilyen poénos ötletekhez mást kéne találni.

A finanszírozás valóban gond, de nem egészen így van. Hogyha valaki megnézi azt a teljesítménymutatót, abban mi is részt vehettünk. Egy elemben nem vettünk részt: hogy mi lesz az egyenleg. Mert a teljesítménymutató pontosan kifejezi a közoktatás paramétereit, és benne van a csoportbontás, az egyéni foglalkozás, minden óraszám. Nem azzal van baj. Két dologgal van gond. Az egyik az egyenleg, a másik pedig az, hogy eltérítik. Nagyon jó is lehet, és bízunk benne, hogy javulni fog. Mert hogyha nem 2 550 ezer lenne ott, hanem 4 550 ezer, akkor minden sokkal jobb, ha meg csak 3 550 ezer... *(Közbeszólások.)* Maradjunk ennél, te engem meg tudsz győzni.

Amit mi tudtunk tenni, hogy az 5. és a 8. számú mellékletbe egy csomó olyan célpénzt tettünk bele, amivel a hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségéért, egyebekért próbáltunk harcolni. Mindig kérdezik, hogy hogy lehet ellenőrizni, hogy az önkormányzat a pénzeket szabad felhasználásra kapja. Ami a 3. számú mellékletben van, azzal szabadon azt tesz, amit akar, amit az 5. és a 8. mellékletbe tudunk kitenni, az viszont ellenőrizhető. Én nem tartom ezt rossz megoldásnak.

A szülők bevonását ki tiltja? Benne van a törvényben. Nyolc helyet is tudnék mutatni: az erkölcs is benne van, a türelem is benne van, a világnézeti meggyőződés elfogadása is benne van, szeressük a szülőt, az is benne van, szeressük...

ELNÖK: Megszámoltam: száznegyvenhét van benne a törvényben a „szülő” szó.

DR. SZÜDI JÁNOS: Az is benne van, hogy a szülő szeresse a pedagógust, meg a pedagógus is a szülőt. Minden benne van, csak mégse szeretik egymást. *(Dr. Dobos Krisztina: Nem olvassák a törvényt.)*

Garanciák, Sándor... Egy törvénybe raktam be a kedvéért az erdei iskola ingyenességét – küzdjetek! Küzdjetek! Nem tudok erre többet mondani. *(Zaj.)*

Hogy ki a hátrányos helyzetű? Erre nem tudok mást mondani.

Ennyit tudok mondani az első kettőről.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szeretném megkérdezni, hogy a következő két fejezethez hányan kívánnak hozzászólni? Most kezdjük a nemzetiségi iskolafenntartókkal! Tehát a harmadik-negyedik: a kollégiumok és a közoktatás tartalmi fejlesztése.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Az első körben azért nem kértem szót, mert mindössze két mondatom lett volna. Ez a program az etnikai kisebbség számára kifejezetten jó, kifejezetten előnyös, ezt szeretném kiemelni a jegyzőkönyv számára is. Gyakorlatilag lehetővé teszi, hogy azok a szülők, akik eddig anyagi és egyéb problémák miatt nem tudták ezt felvállalni, ilyen ösztönzéssel remélhető, hogy ennek hatására nagyobb létszámban kapcsolódnak be ebbe az egész programba. Ezt egyértelműen üdvözlénk.

A másik a szegregáció-deszegregáció ügye. Arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy az úgynevezett deszegregációs lépéseknél rendkívül körültekintően, szakmai alapossággal kellene eljárni, nehogy – és itt szeretnék utalni a szakszervezeti oldal megjegyzésére – a kisebbség, az etnikai kisebbség saját maga kérje vissza magát pontosan ezen okok miatt, amiket a szakszervezeti oldal felhozott, egy önszegregációs területre. Ennyit erről.

A következő, amire szeretnék kitérni, az a kollégiumok infrastrukturális fejlődése. Nagyon fontos. Különösen szeretnék utalni a kisebbségi oktatásra, ahol szükséges nem is az agglomerációban, hanem valahol országos szinten ennek a támogatottsága, hiszen gyakorlatilag kell hogy ennek legyen egy olyan központi gazdája is, ahol ezeknek a kollégiumi körülményeknek a javítása megvalósítható.

Ami nagyon-nagyon fontos – ugye, most már az ötödiket is bele lehet venni, ugye?

ELNÖK: Ha hozzájárulnak a kollégák. Én azt mondom, menjünk el a hatodikig.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Itt a tanárok kutatómunkájával kapcsolatban a kutatótanár-ösztöndíj stb., szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy az oktatás egy speciális terület: itt a kutatótanári tevékenység többsége abban merül ki, hogy tankönyvet ír. A tankönyvíráshoz óriási kutatómunkára van szükség, legalábbis a jó tankönyvíráshoz, hiszen korszerű ismereteket, korszerű pedagógiai módszereket, eljárásokat kell felvonultatni. Én tehát úgy gondolom, nem puhítanám, de feltétlenül be kellene vezetni a tankönyvíró tanár kategóriát, hiszen ehhez kifejezetten erre a tehetségre, munkálkodásra van szükség. A kisebbségeknél pedig főként, mert igazából nincs más, aki ezt megtegye. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Pali!

MENYHÁRT PÁL: A hármas ponthoz nem kívánunk hozzászólni, egyetértünk vele. A 4., a közoktatás tartalmi fejezetéből támogatjuk a kompetenciaalapú módszereket.

Az integrált tantárgy egy természettudományos integrált tantárgy lesz, amiből lehet érettségizni – ezt megint csak nagyon támogatjuk, mert háttérbe szorult a fizika, kémia, biológia. Ez pozitív dolog számunkra.

A nyelvi előkészítő évfolyamokat továbbra is támogatjuk. A pedagógusok módszertani, szakmai fejlesztését, sőt, a nyelvi képzést is. Az a kérdés, hogy nemcsak akik már nyelvet tanultak, hanem egyéb pedagógus is tanulhat nyelvet? Annak lenne értelme. Egy olyan pedagógusnak, aki informatikát, nyelvet és módszertant tanul. Nem kimondottan a nyelvtanárokról van itt szó, ugye?

DR. SZÜDI JÁNOS: Nem, nem!

MENYHÁRT PÁL: Ez egy nagyon pozitív dolog.

A másik, ami egy kicsit nem tiszta, hogy az informatika oktatásnak a közismereti részéhez tartozó alaptantárgyként a számítógépes oktatást nem szeretnénk, ha beépítenék tantárgyba. Jó dolog, hogy minden tantárgyban része és helye van az informatika oktatásának, csak magát a tantárgyat ne vegyék el. Ezt lehet a kilencedikben vagy akárhol. Itt van, hogy „javasoljuk az oktatás... integrálja, ne pedig külön tantárgyként oktassa a számítógépes ismeretet”. Az alapismereteket külön tantárgyként kellene kezelni mindenképpen. Erre kérném Szüdi urat, hogy legalább így írja át.

ELNÖK: Jegyezzük. *(Közbeszólások.)*

MENYHÁRT PÁL: Ösztönözzük az informatikával támogatott oktatási módszereket. Az ötös is mehet?

ELNÖK: Egyben a hatodikig.

MENYHÁRT PÁL: Javasoljuk a hátrányos helyzetű gyerekeket tanítók 30 és 50 ezer forintos pótlékát. Én annyiban örülök, ha a szakiskolában van ez, mert ott egy-egy osztályban rengeteg a hátrányos helyzetű gyerek. Csak egyet szeretnék kérni, legalábbis javasolni, és minden pedagógus ezt kéri: egy osztályt egy tanító team tanítja. Az osztályfőnöki munka elengedhetetlen feltétel. Ha nem is 30 és 50 ezer forinttal, de a hátrányos helyzetű osztályok osztályfőnökeit maximálisan premizálnám. Ő a vezető, ő tartja a kapcsolatot a szülőkkel, ő tartja az osztályban tanítókkal. Nem akarom emelni ezt az 50 ezer forintot – azt mondta Hiller úr, hogy nem lehet túllépni –, ezért azt javasolnám, hogy legyen 20 és 40, de legyen ilyenre, mert az osztályfőnöki munka vezetői munka. Egy időben le akarták söpörni, de nem szabad. Huszonnyolcas osztálylétszámok vannak, ő foglalkozik a gyerek minden bajával, nemcsak a pedagógus, aki órán van. Ezért szeretném kérni, hogy mint vezető, hátha bekerülhet ide.

Azt egy kicsit soknak tartom, hogy 25 pedagógus kapja ezt a 10 millió forintot: inkább több pedagógus kapjon 2-3 milliót! Már a pedagógus azzal is elégedett, hogyha ezért a tudományos munkáért elismerik. A könyvírás, amit a kollégám is mond – én tudom, mert írtam már: harminc fillér volt egy oldal... Legalább fizessük meg ezt a részét, tehát inkább kevesebb, de több pedagógust ismerjünk el, ne csak országosan huszonötöt. Nálunk ezt kérik a kollégák.

Van még ez a kezdő pedagógusok bére. Nagyon nagy ellenvetés van szakszervezeti vonalon. Az a helyzet, hogy ha egyszer a törvény azt mondja, hogy ezek a fiatal gyerekek gyakornokok, nem is pedagógusok még, akkor nehogy már 30-40-50 ezer forinttal többet kapjanak, mint aki már profi azon a területen! Azt javasolnánk – nem tudom, Szüdi úrnak mi a véleménye -, hogy a 22 óra helyett csak 15 vagy 16 órája legyen a kezdő pedagógusnak. Az a hat óra, amit eltölthetne azzal, hogy betanul az iskolában, hospitál, sokkal elfogadhatóbbnak tűnik. És az a mentor pedagógus, akit mellé kell állítani, megkapja azt a pénzt.

Egy magyar irodalom vagy történelem szakos tanár, aki a kilencedikben kezd, érettségiig tanulja a tananyagot, és megtanulja a módszertant, ugyanis nem profi. Ez az egyik lényeges a közismereti tanárnál. Ott lehetne kevesebb. Itt viszont nincs kivéve külön, hogy a szakiskolában nem minden mesterember egyetemi és főiskolai végzettségű: van, aki csak mestervizsgával rendelkezik. Nincs egyetemi szintű szobafestő és mázoló, tapétázó képző intézmény, vagy nincs kőművesegyetem. Elnézést kérek, de az építőmérnök, hiába építőmérnök, de falat rakni nem tud. Egyezzünk meg abban, hogy vannak olyan pedagógusok – most is –, akiknek nincs végzettségük, csak mesterek, mert az iparból kell behozni. Ha az iparból hozzuk be ezeket a mesterembereket,

ott tényleg versenyképes pénz kellene, amihez viszont kellene ez a támogatás, hogy be tudjuk hozni a vállalkozásból. Különbem nem jön el. Nincs mesterember a szakiskolában, vasbetonszerelő vagy akármilyen hiányszakmában. Kettős ez a dolog. Nem tudom, jogilag hogy lehet ezt megoldani.

A szakiskolában, ahol ez a nagyon sok a hátrányos helyzetű gyerek, az új OKJ 70 százalékra vitte fel a gyakorlati oktatást, 30 százalék az elmélet. A legtöbbet ezekkel a gyerekekkel a szakoktató lesz. Tudok olyan szobafestő csoportot mondani, ahol nyolc cigánygyerek van, kettő nem cigány. Na most velük aztán munkát végezni! Vért kell izzadnia annak a mesterembernek. Ott végülis egyetértenék, ha kezdő, ha nem kezdő, ezzel a pénzzel.

A mérés-értékelésnél mindig hiányolom – és nem baj, hogy az államtitkár úr itt van... *(Derültség.)* Azért, mert akárkinek elmondom, elmegy a füle mellett, hogy 2004-től 2008-ig hivatalosan lezárult egy IMIP. Most folyamatosan kell ezt csinálni, tehát ha egy intézmény elvégez egy ilyen feladatot – az ISO-nál rendben van, mert ő leírja, hogy ISO-s –, kapjon ugyanúgy, mint valamikor a Comenius I-II-nél, amikor elvégezte. Lehet, hogy csak papír meg egy keret – legfeljebb kifizetjük a keretet meg a papírt -, de egy európai uniós vagy akármilyen pályázatba a múltkor be kellett írni, hogy milyen minősített az intézmény. Beírtuk, hogy Comenius I. és Comenius II., kész, dátum, minisztériumi aláírás. Kapjunk most egy miniszteri papírt legalább, akik ebben részt vettek. Önértékelést kell csinálnunk a fenntartó felé. Nem bánám, ha lenne egy tanúsítvány, és akkor nyugodtan tudnánk írni az európai uniós pályázathoz, bárhová. Biztos, hogy ehhez törvénymódosítás kell, azért mondtam el.

DR. SZÜDI JÁNOS: Nem, nem kell azért.

ELNÖK: Jogszabály-módosítás.

MENYHÁRT PÁL: Ezt szeretném kérni, mert nagyon sokan kérik tőlünk is, hogy legalább egy tanúsítványt kapjon ez az értékelés.

ELNÖK: Köszönöm szépen, Keszei Sándor következik. Együtt megyünk a hatodik fejezetig.

KESZEI SÁNDOR: Támogatjuk a kompetenciaalapú módszerek és oktatási csomagok elérhetővé tételét. Ezek a SuliNova-csomagok, ugye? Most alakult egy konzorcium. Az megvásárolt ezeket a csomagokat? Szerintem ez különben egy eladhatatlan termék. Nem én mondom, beszéltem a tankönyvesekkel – ők nem akarják megvenni. De most ez a konzorcium ingyen kapta meg? Ez az egyik kérdésem.

A másik, hogy fölkerült a honlapra egy kerettanterv, a Csonka Csabáné nevével fémjelezve, meg van az integrációs felkészítésnek egy pedagógiai programcsomagja, amit nagy n nehezen megszereztem az Országos Integrációs Hálózattól.

ELNÖK: Értjük a kérdőjeleket, de majd a végén...

KESZEI SÁNDOR: Ezt kifogásolta Trencsényi László elnök úr, hogy nem került a bizottság elé, hogy kerülhet így kiadásra vagy jóváhagyásra a Kerettantervi Bizottság nélkül. Nagyon kíváncsi lettem volna a szakma véleményére, de egyelőre nem jött föl – remélem, majd följön – az integrált természetismeret érettségi bevezetésével kapcsolatban. Mi azért harcolunk,

hogy kevesebb érettségi tantárgy legyen, elég lenne kettő, amennyit kér a felsőoktatás. Lehet, hogy ez illúzió, de ha a természeti tantárgyakat összevonják, akkor a humán tantárgyakat is össze lehetne – akkor vonjuk össze a magyar a történelemmel, a médiaismerettel... (*Zaj, közbeszólások. – Kőrösiné dr. Merkl Hilda: És váltsuk ki az egészséget testneveléssel!*) Nem, nem azt akarom! Én a szakmát kérdezem, hogy vajon ez helyes dolog lesz-e. Köszönöm szépen.

Megvizsgáljuk a nyelvi előkészítő évfolyamok kiterjesztésének és mindenki számára elérhetővé telésének elérhetőségét. Tönkretesszük a gyerekeket, elfelejtik azt is, amit addig tanultak. (*Folyamatos zaj.*) Hogyha ezt mindenki számára hozzáférhetővé tesszük, akkor a szakiskola számára is. (*Közbeszólások.*) Akkor már ötévesek lesznek a szakiskolák és a középiskolák is. Ez a cél, ez Magyar Bálintnak is célja volt, kiterjeszteni. Azt hittük, hogy majd az egyetemre menő gyerekeknek biztosítunk nyelvi előkészítőt, hiszen az egyetemen nem tanítanak nyelvet – azt sem tudom, hogy miért.

Pont ezért lett ide behozva, hogy segítsünk a gyerekeknek: még a nyelvi érettséggel is problémám van, de az szakmai, olyasmibe nem szólunk bele.

Arra viszont odafigyeltünk, nagyon sok pedagógus mondja ebben a nagy vitában, hogy a gyerekeknek csökken a figyelme, nem tudnak koncentrálni. Ezek egész más gyerekek, ezek ilyen atomgyerekek. Nem tudnak koncentrálni? Akkor miért tartunk nekik 45 perces órát? Alacsonyabb évfolyamokon, ahol nincs meg a koncentrálóképeség, vigyük le harminc percre! Elvileg államtitkár úr levitte, mert tizenöt perc torna, amit lehetne mozogni, de azt nem csinálják. Ez a legnagyobb panasz.

ELNÖK: Melyik fejezetről van most szó?

KESZEI SÁNDOR: Halljuk ezeket a hangokat, ezeket a szerencsétlen pedagógusokat, hogy hogy kell majd tanítani ezeket a cigánygyerekeket. Nem csak pénzt kell nekik adni. A kötelező óraszám azt jelenti, hogy a gyerekekkel való közvetlen foglalkozás. Ezt én mint szülő mondom, hogy annak a pedagógusnak, aki ezt a nagy terhet megkapja, nem csak pénzt kell adni, hanem a kötelező óraszámát is csökkenteni kell, akár akarja a kormány, akár nem.

A másik fontos dolog az alkalmassági vizsgálat, ami már följött. Én ott voltam az esélyegyenlőségi kerekasztal azon ülésén, ahol a kanadai OECD-s előadó adta elő ezt a pályakezdő fizetést. Teljesen mást volt, ami lejött a médiában, meg amit elmondott. Ő azt mesélte el – azt hiszem, ez le is van írva, bár lehet, hogy ezt nem fordították le, mert nem mindent fordítanak le, én személyesen beszéltem angoltolmáccsal, és egészen másokat mondtak, mint ami lejött a médiában –, hogy a legjobb tíz OECD-országban úgy kezdtek hozzá a pedagógusképzéshez, hogy csak annyi pedagógust képeztek ki, amennyire szükség volt. Annak a például 2500 pedagógusnak beígérték egy ilyen pályakezdő fizetést. Szó szerint így van, fogadjátok el, utána lehet nézni. Ez a pályakezdő fizetés – ez volt a gyakorlat – elvonta az orvosi egyetemről, innen-onnan a tanulókat, mert tudták, hogy itt hamarabb jutnak egzisztenciához. Néhány nyugati országban ennek sokkal nagyobb értéke van. De csak a 2500-nak! De ha ezt nálunk bevezetik, először be kell vezetni a csökkentett létszámot – erre javasoltam az oktatási egyetemet, mert nyugaton oktatási egyetemek vannak, nem keverik össze a pedagógusképzést mással –, és amikor ezek a gyerekek elvégzik, ők lesznek. Ez nem mostanra vonatkozik, jövőre, hanem hat vagy nyolc év múlva. Ezt mondta el az az OECD-s szakember. Miért fordította ezt le ilyen rosszul a magyar állam, a magyar szakemberek, mikor ott volt Magyar Bálint és Tatai-Tóth András is?

Még egy: a szakfelügyelet. Én még nem voltam olyan pedagógus-összejövetelen, ahol ne jött volna föl nem a régi, valami új szakfelügyelet.

ELNÖK: Most te hozod fel.

KESZEI SÁNDOR: Államtitkár úr több előadáson nagyszerűen levezeti az ellenőrzési folyamatokat, a szakmai ellenőrzést, a minőségbiztosítást, az Oktatási Hivatalt, és a szakmai szolgáltatóknál – most lesz a törvény módosítása – bent van a szaktanácsadó. Nagyszerűen ki van dolgozva a szaktanácsadó mint mentor szerepe, csak egy baj van: önkéntes. A fővárosban – onnan vannak adataim – a Fővárosi Pedagógiai Intézettől nem igénylik ezeket a szaktanácsadókat. Ezt kötelezővé kellene tenni, hogy például ötször kellene meghívni egy iskolának egy évben a szaktanácsadó szolgálatot, ami egy mentori vizsgálat. Van joga bemenni az osztályba, és meglátni ezeket a hülyegyerekeket, akik ott neveletlenkednek, és megverik a tanárt. *(Közbeszólások.)* Hát hogyan, én félek ezektől a gyerekektől! Megvernek az utcán!

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kerpen Gábor következik.

KERPEN GÁBOR: Egy picit visszatérnék, mert egy fontos mondatot nem mondtam el az esélyegyenlőségnél. Azt gondolom, fontos lenne szabályozni, valamilyen jelentős korlátozó szabály kell az egy osztályban, illetve csoportban integráltan nevelt gyerekek arányát illetően. Muszáj lenne, különben az oktatás hatékonysága és minősége biztosan lefelé nivellálódik, ezt pedig el kell kerülni, hiszen felhúzni kellene ezeket a gyerekeket.

Elnézést, az előbb kilógtam, cserébe a hármashoz nem szólok hozzá.

A négyes: a közoktatás tartalmi fejlesztése. Van egypár dolog, ami hiányzik ebből az anyagból. Azért mondom, hogy hiányzik, mert benne van a természetismeret tantárgy integráltsága, a nyelvi képzés fejlesztése, és ezért hiányzik messzemenően az anyanyelvi óraszám növelése. Ha azt mondjuk, hogy a PISA-jelentés miatt többen azt állítják, az látható, hogy felső tagozatban valami elromlik, akkor, bizony, az anyanyelvi képzésre több idő kellene.

A másik: elég sokszor elhangzott a testnevelés – azt gondolom, hogy jogosan hangzott el –, azonban a kéz műveltségét és a zenei műveltséget is nagyobb hangsúllyal kell kezelni. Nem korrekt azt mondani, hogy a nevelőtestületek úgyis eldönthetik. Tudni lehet, hogy ezek a tárgyak azok, amelyek először sérültek, csökkent az óraszámuk. Most már ott tartunk, zárójelben megjegyzem, hogy az érettségi tárgyak – nem tudom, hány lesz a jövőben – óraszámát is csökkentik a nevelőtestületek. Nem korrekt rájuk hivatkozni, és ezzel összefüggésben azt gondolom, hogy a 2003-as törvénymódosításnak azt az elemét, amely csökkentette a diákok intézményben töltendő kötelező idejét, azt vissza kell vonni legalább, vissza kell hozni legalább a 2003-as módosítás előtti időszakot. Mint ahogy többször említjük, sokkal jobb, hogyha az iskola szocializál, mint hogyha az utca. És ez látszik is.

Ami a javasolt pontokat illeti, az első pont a kompetenciaalapú módszerek, oktatási csomagok elérhetővé tétele. Szeretnék választ kapni arra, amit ezzel kapcsolatban Keszei úr mondott, illetve az a kérdés, hogy ki fogja finanszírozni az ezekhez való hozzájutást: a fenntartó, ebből a csomagból finanszírozódik, közvetlenül az EU-s és a központi forrásból, vagy az intézmény valami módon – vagy ki finanszírozza ezeket a csomagokat?

A másik az integrált természetismeret tantárgy...

ELNÖK: Várj! A kérdés pontosan úgy hangzik...

DR. SZÜDI JÁNOS: A csomaghoz való hozzáférés...

KERPEN GÁBOR: Ki fogja finanszírozni a hozzáférést? Ezt akartam kérdezni.

A második: az integrált természetismeret tantárgy, illetve a tárgy integrálásának előtérbe helyezése veszélyes. Veszélyes abból a szempontból, hogy maga a tárgy leértékelődik.

A nyelvi előkészítő évfolyamok kiterjesztésének lehetőségét jó, hogy megvizsgálják. Kérdés, igaz-e az, amit a szülői oldal állít – én is ilyeneket hallottam. Tehát mielőtt kiterjesztenék a nulladik évfolyamot, vagy erről alapos gondolkodás születne, meg kell vizsgálni a hatását, hiszen vannak most már tapasztalatok ez ügyben. El kell vetni ezt az ötletet is, hogyha a hatásvizsgálatok alapján erre jutnak.

A pedagógusok továbbképzése, az új pedagógiai módszerek alkalmazása nagyon fontos és finanszírozandó. Fel kell hívnom a figyelmet, hogy nem kifejezetten az új módszerek, hanem a jelenlegi akkreditált képzések, amelyek között – egyetértünk – van olyan, amelyik teljesen fölösleges egy oktatási intézményben dolgozóra vonatkozóan, ezeket ki kell szűrni. Az akkreditációs folyamatban nyilván ki lehet szűrni. De arra sincs pénz. Az arra való beiskolázásra nincs pénz a fenntartóknál és az oktatási intézményeknél, ezért nemcsak a jelenlegi ÚMFT programon belüli képzésekre kellene több forrás, hanem a jelenlegiekre is.

Fel kell hívnom a figyelmet, hogy ami elhangzott az esélyegyenlőség közben: hogy majd mennek trénerek, és a pedagógusok meg majd tréningeznek ott. Ahogy jeleztem már leelőször, nem lehet mindent az intézményekre, az intézményekben dolgozók hátára tenni. Kevésbé viccesen, inkább komolyan mondanám: nem korrekt azt az irányt hangsúlyozni, hogy majd a pedagógusok még ezt is, meg azt is, meg amazt is el kell hogy sajátítsák, újabb púpokat tenni a pedagógusok hátára, és aztán később azt mondani, hogy milyen rosszul viselik, milyen ronda a hátukon az az új púp. Mert a pedagógusok erre nem fognak tudni mást mondani, mint azt, hogy „bocs, de már lelóg”. Úgy vélem, át kell gondolni ezt a kommunikációt.

Az oktatás folyamatába integrálják, ne pedig külön oktassák a számítógépes ismeretek. A szakképzési szakszervezettel messzemenőig egyetértünk: külön is kell oktatni, és egy folyamat az, hogy bekerül a többi tárgyba. Az informatikával támogatott oktatási módszerek bevezetésének ösztönzése persze jó, csak itt arányok vannak. Amit a miniszter úr mondott, hogy 60-70 ezer pedagógus jusson 2 milliárd forintért laptophoz, és 80-100 ezer 7-12. évfolyamos diák jusson egymilliárdért laptophoz, én azt gondolom, hogy ennek a pénznek máshol sokkal jobb helye lenne. Ide való, ebbe a fejezetbe, csak nem erre kellene költeni.

Ami a pedagógusok jobb megbecsülését illeti – ötödik fejezet –, itt is elmondom, nemcsak a sajtóban: azt gondolom, hogy a pedagógusok jobb megbecsülése nemcsak bérezés kérdése, hanem olyan üzenetek közvetítése, amelyek a pedagógusok presztízsét növelik, nem pedig csökkentik a társadalomban.

A miniszter úrnak szerintem abban teljesen igaza van, hogy pozitív példákat kellene mutatni. De azt is gondolom ezzel kapcsolatban, hogy tegyen valamit az Oktatási és Kulturális Minisztérium, hogy a közfeladatot ellátó médiákban legyen ilyen műsoridő: a Duna, M1, M2 adókon legyen, ériék el, mert ez neveli a társadalmat.

Akár akarjuk, akár nem, azok a törvénymódosítások, amelyek 2003-ban és azóta születtek, és korlátozzák a pedagógusok szakmai autonómiáját – gondolok itt az évfolyamismétlés általános szabályára alsó tagozatban a negyedik évfolyam félévéig –, akarva-akaratlanul azt az üzenetet nyújtja a társadalom felé, hogy a pedagógus nem ért ahhoz, amit csinál, nem tudja eldönteni. Szakmai kérdésben nem hogy egyedül nem tud dönteni, de a

nevelőtestület sem tud dönteni: be kell vonni egy laikust. Azt gondolom, hogy ez olyan üzenet a társadalom felé, amely leértékeli a pedagógust szakmailag.

Ugyanilyen típusú, ami később nagyrészt visszavonódott: a titoktartás. Ugyanilyen jellegű üzenet, akár akarjuk ezt, akár nem, a pedagógusok kötelező óraszámának növelése, és az a körüli kommunikáció. Elhangzott az, hogy a pedagógus 15 órát dolgozik egy héten. Elképesztő, hogy az Oktatási és Kulturális Minisztérium oldaláról egy tisztségviselő szájából ez elhangzik. Mert ennek az is az üzenete, hogy a pedagógusok keveset dolgoznak. Meg kell fordítani ezt a kommunikációt.

A törvénymódosításokat át kell dolgozni, és a többségét vissza kell vonni, ami ilyen.

Azt gondolom, a közvetlen oktató-nevelő munkán kívüli munkaterhelést radikálisan csökkenteni kell. Ez is a pedagógusok jobb megbecsülése. A pedagógusok oktató-nevelő munkára szerződtek, és arra vannak felkészítve. Nincsenek felkészítve pszichológusnak, nincsenek felkészítve családgondozónak. Ezért is volt korábban, hogy ilyen emberekre pár huzamosan szükség van az oktatási intézményekben.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű pedagógusok havi 30-50 ezer forintos pótlékot kapjanak – így volt ez az anyagban. Nyilván az volt az értelme, hogy az ilyen gyerekekkel foglalkozó pedagógusok kapjanak. Az egy nagyon pozitív elem, amiről a miniszter úr beszélt, hogy ez pedagógusonként lesz, nem pedig térségenként. Azt viszont messzemenőig támogatom, amit a szülői oldal mondott, hogy a kötelező óraszám csökkentésének minél hamarabbi bevezetésének rendszerét kellene kidolgozni ilyen esetekben, éppen azért, amit a szülői oldal ezzel kapcsolatban elmondott. Tényleg nem iróniaként, de én azt gondolom, előbb-utóbb minden pedagógust meg fog illetni ez a díjazás.

A következő a pedagógusok bérpótléka, a kezdő pedagógusok pótléka. Elismerem, hogy nagyon nehéz helyzetben van a kormány, ezen belül főleg az oktatási tárca a nagyon alacsony pedagógusbérek miatt. Ez a simulós változat is, ha megnézzük ezt a rajzot, azt jelzi, hogy aki belép pedagógusként egy közoktatási intézménybe, ezzel a 25-40 ezer forinttal annyit keres, mint egy tizennégy éve ott dolgozó pedagógus, függetlenül attól, hogy milyen minőségű ennek a bejövő kollégának a tudása. Azt gondolom, ilyen feszültséget bevinni a közoktatási rendszerbe, felelőtlenség. Nagyon nehéz megérteni, hogy miközben egyedülálló módon hároméves gyakornoki rendszert vezet be a magyar közoktatás, vagyis három évig nem fogadja el azt a pedagógusi végzettséget, ami egyébként száz százalékban pedagógusi végzettség – utalok itt az előbbiekre –, nem elvileg, gyakorlatilag nem fogadja el, hiszen a gyakornok három éven belül sokkal kevésbé...

DR. SZÜDI JÁNOS: Gábor, miért közoktatás? Én nagyon szívesen itt ülök négyig, de azért valóságot mondjál! Bevezették a közszférában a hároméves gyakornoki időt. Nem a közoktatásban: az orvosnál, a színésznél, és mindenkinél, aki közalkalmazott.

KERPEN GÁBOR: Bocsánat, csak azért kellett idehoznom, mert meg kell gondolni...

DR. SZÜDI JÁNOS: De akkor úgy mondjad, hogy van egy törvény, amit a szakszervezet nem tudott megakadályozni, mert nekik kellett volna elmondani máshol. Ezt megbeszéltük a múltkor is. Tőlem mondatsz akármit, csak az igazat mondd!

KERPEN GÁBOR: Igen, igazad van: a közalkalmazotti törvény írta elő, nem speciálisan a közoktatási. De most a pedagógusokról van szó.

ELNÖK: Majd a KÖÉT-en fejtegetjük ezt! A KT-nak nem hatásköre a munkajog.

KERPEN GÁBOR: Azért kellett idehoznom, és azért mondtam kormányt, nem az oktatási tárcát, mert a kormány kétféle dolgot gondol ebben a pillanatban a kezdő pedagógusról – is, meg a többi közalkalmazotról. Egyrészt azt, hogy nem felkészült, mert három évig gyakornoknak kell lennie, másrészt pedig hogy meg kell fizetni. Ezt a kettőt egyszerre gondolni, úgy vélem, átgondolandó. Azt gondolom, nem pótlékolni kell – nem tudom, mondta-e valaki előttem -, nem feltétlenül pótlékolni kell ezt a feladatot, hanem a kötelező óraszámot kell alacsonyabban megállapítani, ahogy a szakképzéstől hallottuk. Éppen az a feladata ennek a kollégának, hogy beletanuljon ebbe a mesterségbe, ha nem tanult bele a felsőoktatási intézményben.

Még egy utolsó. Én azt gondolom, ha már bérekről van szó, és a pályára csábításról, jelentős béremelésre van szükség, nem olyan típusú pótlékolásra, amelyet ez a javaslat előterjeszt.

Ez volt az ötösről, cserébe nem lesz a hatosról, mert azt elmondta a szakképzési szakszervezet. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Dobos Krisztina következik.

DR. DOBOS KRISZTINA: Köszönöm, igyekszem nagyon röviden.

A tehetséggondozást borzasztóan fontosnak tartjuk. A hallgatókról, doktoranduszokról, Arany János programról, illetve a tehetséggondozás intézményi bázisáról van szó. Egy kicsit hiányolom, hogy azokban az iskolákban, ahol tehetséggondozás folyik, semmiféle plusz juttatásra nincs lehetőség. Egy pontot szeretnék még hozzátenni: ahogy a hátrányos helyzettel foglalkozó pedagógus valamiféle juttatásban vagy kiemelt juttatásban részesül, a tehetséggondozással foglalkozó pedagógus is. Ez lehet órakedvezmény – ezen érdemes lenne elgondolkodni. Az órakedvezmény nyilván fontosabb lenne, hiszen az mutatja meg, hogy meg tudja tenni.

A pedagógusképzésben és –továbbképzésben is fontosnak tartanánk a tehetséggondozást. Ez is egy ilyen kiemelt pedagógus-továbbképzési program lehetne. Szeretnénk javasolni, hogy a szakmai szervezetek, amelyek sok ilyen programmal rendelkeznek, kerüljenek bevonásra – annál is inkább, mert minden európai program szereti, hogyha a civil szféra is részt vesz benne. Ezek versenyek, továbbképzések, táborok, tehetséggondozó táborok, amelyeket a Fizikai Társulat, Matematikai Társulat, a Történelemtanárok Egyesülete csinál.

A negyedik fejezetben olvasható, hogy a magolás iskolájából a megértés iskoláját kívánjuk megteremteni. Szeretném jelezni, hogy nincs magolás iskolája, tizenöt éve nem lehet egy verset érettségien elkérni a diáktól, mert úgy néz ránk, ha azt kérjük, mondjon el két versszakot abból a versből... Nem magolnak a diákok, nincs már „magolás iskolája”. Ez régen volt, ma nem magolnak – hogy tanulnak vagy nem tanulnak, az más kérdés, de magolni nem magolnak. Ez egy kicsit nevetséges, jó lenne kivenni.

A második pont, hogy megvizsgáljuk az integrált természetismereti tantárgy és az ebből való érettséginek a bevezetését. Szeretném figyelembe ajánlani a KOMA pályázatait. Kétszer is meghirdettük, nem tudtuk a pénzt elkölteni: nincsenek integrált természettudományos tantárgyak. Egypár helyen, nagyon kevés helyen működik. Hús-harminc milliót akartunk rászánni, 2-4 milliót tudtunk kiadni, mert nem jelentkeztek, nem pályáztak. Lehet ezzel foglalkozni, ki lehet fejleszteni, de ebben a fejezetben nem tartom indokoltnak. Nem ez a legfontosabb.

A kompetenciaalapú képzés. Az Országos Köznevelési Tanács tavalyi értekezletén elég komoly vita folyt az oktatási csomagokról. Ma sem világosak ezek az oktatási csomagok, az eredményességük végképp nem. Én tehát azt gondolom, hogy miután erre igen sokat – ha jól tudom, két és fél milliárdot – költöttünk mi, adófizető polgárok, jó lenne, hogyha most már eléggé nyilvánossá válna: mi az, amit sikerült megoldani, mi az, amihez hozzáférhetünk, mi az, amit nem sikerült megoldani. Eddig ez egy eléggé zavaros területnek tűnik.

Az informatikával kapcsolatosan a szakszervezeti oldal elmondta, de azt gondoljuk, itt is csak akkor fognak az informatikai eszközök bevonulni a tanulásba, hogyha valamiféle ösztönzés megjelenik. Fizikatanár három és fél órát készült azért, hogy úgy tudja bemutatni azokat az anyagokat precízen, pontosan. Megkértem, hogy számolja ki: egy jó, valóban számítógéppel megtámogatott és fantasztikus kísérleteket bemutató óra neki három és fél óra volt: összeszedni, összevágni, megcsinálni, hogy az úgy működjön. Más munkahelyen megfizetik az embernek azt a három és fél óráját, mi pedig azt mondjuk a tanárnak, ingyen és bérmentve csinálja.

DR. SZÜDI JÁNOS: Előadásra öt órát készültem – azt se mondták, hogy köszönöm. De ezt csak úgy mondom....

DR. DOBOS KRISZTINA: János, én is szoktam így járn.

DR. SZÜDI JÁNOS: Nem kellene úgy csinálni, mintha ez csak a pedagógusoknál lenne így.

DR. DOBOS KRISZTINA: Én nem azt mondom, csak ne várjunk olyat...

DR. SZÜDI JÁNOS: Semmit nem várunk. Informatikai pótlék van, a pótlékalap 60 százaléka. *(Kerpen Gábor: Ez jelentős!)* Nem akarnám Krisztinát bántani, csak ez véletlenül van. Mert más is készül, más is tanul.

DR. DOBOS KRISZTINA: Persze, világos, de csak akkor fogjuk tudni, hogyha valóban ösztönözzük.

Én ezt a laptopprogramot nem vetném el, de nagyon célzottan, kifejezetten azt mondom, hogy hátrányos helyzetben lévő, kisiskolák, távol lévő...

DR. SZÜDI JÁNOS: Azt szeretnénk, hogy a Vakok Iskolája, sérültek. Küzdök érte, hogy ha már ennyi laptopot osztunk, akkor legyen Braille-írógép ott, ahol erre szükség van. *(Kőrösiné dr. Merkl Hilda: Nagyon jó!)*

DR. DOBOS KRISZTINA: Messzemenőig, de nem úgy, mint a Sulinet volt.

MENYHÁRT PÁL: De épp akartam mondani, hogy ezt azért támogassuk! Az egész iskola be van hálózva, csak kép nincs. Már minden pedagógus ezzel dolgozik. Az egyéni életutakat erre viszik fel, osztályozás, statisztika van raja, elektromos napló stb., stb.

DR. DOBOS KRISZTINA: Én úgy látom, hogy ha gazdagok lennénk, én nem vonnám el, csak azt gondolom, hogy...

A pedagógusok jobb megbecsülése. Ez egy nagyon szép díj, és azt gondolom, vannak is benne pozitív dolgok. A hátrányos helyzetűekkel foglalkozók pótlékát nagyon indokoltnak tartom. A miniszteri elismerést szintén nagyon helyesnek tartom. Az ösztöndíj alapítása valóban jó lenne. Azt szeretnénk azonban, hogy ezek a támogatások, ha megszületnek, produktumot is várjanak, és a produktum legyen nyilvános. A kutatótanár eddig ebben nem szerepelt, de a miniszter úr mondta. Ez sem rossz dolog, de az ő eredménye aztán legyen nyilvános, hogy közkinccsé váljon, és ne legyen probléma.

Ennyi.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Miklósi László következik.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Részben kiegészítve, részben néhány ellenpontozva néhány eddigi hozzászólást, ha szükségesnek látom.

Az egyik: én abszolút egyetértek azzal, és mondom is régóta, csak eddig kevesen mondtuk, és nagyon üdvözlöm, hogy az informatika eszközként való használata ilyen hangsúllyal, így jelenik meg az anyagban. Ugyanakkor – nagyrészt egyetértve, de kicsit pontosítva az előbb elhangzottakat – azt gondolom, hogy kell egy bizonyos szakasz, szerintem nem hosszú szakasz, amikor informatikaként tanítanak, amikor magát a gép használatát, a szövegszerkesztő használatát egyebeket tanítják. Majd térjünk rá vissza, hogy ez hogyan szabályozható, ha ezen a szinten kell. Itt az üzenetet tartom fontosnak.

A második a laptop. Nagyon célszerűnek tartom, hogy ez megjelenik az anyagban, de rögtön van egy kérdésem is. Mint mondtam körülbelül két órával ezelőtt, olyan programot próbáljunk összeállítani, amely később majd fenntartható lesz. Ezek a laptopok, amelyek most kiosztásra kerülnek, maximum három év múlva lecserélendők. Nem most kell erre választ adni, hogy miből, de legyen valami válaszkísérlet. Így nagyszerű, hogyha most ez bekerül a rendszerbe, de hogyan lesz majd ez akkor folytatható. Jó lenne, ha legalább valami válaszkísérlet megjelenne.

DR. SZÜDI JÁNOS: Tudok erre egy jó választ. Ha megnézzük, hogy három évvel ezelőtt mennyi volt egy laptop, meg mennyi most: három év múlva a kenyér ára fölmegegy, a laptop ára lemegegy. Eddig van egy viszonylagos egyensúly.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Ha ezt a majdani költségvetésbe az akkori laptopárakkal lehet számolni, ez engem megnyugtat. Csak azt kérem, hogy valamiféle válaszunk legyen.

A következő a természetismerettel kapcsolatos. Én óvatosabban fogalmaznék, nem azt mondanám, hogy vegyük ki, hagyjuk ki, tehát ez legyen. De abban biztos vagyok – és erről beszéltünk is ma az ülés előtt -, hogy amennyiben van egy ilyen szándék, csak úgy lehet, hogyha lépcsőről lépcsőre halad. Előbb legyenek tananyagok, legyenek arra alkalmas szakemberek képezve vagy továbbképezve, és mialatt ez megtörténik, ezzel részben párhuzamosan dolgozható ki, illetve bizonyos fáziskéséssel dolgozandó ki talán az adott érettségi tárgy, és annak akkreditációja. Itt komplett programban kell gondolkozni. Ez nem egyéves program, nyilván föl kell építeni, adott fázisokkal. En még azt se mondom, hogy ennek kötelezően így kell lennie. Részleteiben nyilván meg fogjuk nézni, de hogy szemléletében célszerű egy ilyen elem beemelése a rendszerbe, azt gondolom, az legalábbis meggondolandó. Ennek az ütemezése, megvalósítási lehetősége más kérdés.

Én ritkán vitatkozom Kerpen Gáborral, de most muszáj egy ponton ellenpontoznom, csak hogy ne maradjon ez szó nélkül. Én a buktatás tilalmát máshogy látom. Erre vannak már... (*Kerpen Gábor: Vitaindító volt.*) Bocsánat, ez csak egy lábjegyzet volt, csak mivel elhangzott, ezért jeleztem.

Még egy dolog: szintén csak egy jelzés. Én nem látom tárgyak leértékelését abban, ha abból esetleg érettségi tárgy lesz. Hogyha valami kötelező érettségi tárgy lesz – mert erről is szó van kézen-közön -, akkor én azt gondolom, hogy az az adott tárgy presztízisének emelését jelenti.

KERPEN GÁBOR: Félreértés van, én az integrálásra mondtam azt, hogy az a résztárgyak leértékelése.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Én értem, de ha együtt jár azzal, hogy ez egy kötelező érettségi tárgy lesz, az nem biztos, hogy leértékelés. Amikor erre módunk lesz, adott esetben részletesen megnézni, hogy pontosan miről is van szó, a részletekre ki tudunk térni.

Most csupán szeretném megismételni, amit a mai nap legelején mondtam, mert itt vagyunk, annál a részletnél: amennyiben a kezdő pedagógusok pályára hívásának ez az eszköze jelenik meg, ami itt bérpótlékként jelenik meg – technikába nem megyek, hogy ez hogy legyen, ahogy Krisztina mondta, vagy ahogy itt van –, akkor biztos, hogy kezelni kell a megjelenő bérfezültség kérdéseit. Erre mi jó megoldásnak látjuk azt, hogyha valamiféle garancia van arra, hogy a minőségi bérpótlék képes ezt kezelni. Ezt mindenképpen meg kellene nézni, hogy ez az összeg elegendő-e, és esetleg még ha kell, átcsoportosítani erre, hogy az elegendő legyen. Nem mindenkinek, de az arra alkalmasak megkaphassák. Azt gondolom, ez egy jó kezelési megoldás lehetne.

Ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Novák János!

NOVÁK JÁNOS: Köszönöm szépen a szót. Nagyon rövid leszek, mert minden olyan lényeges kérdést, amiről szólni szerettem volna, már kifejtettek, és egyet is értek velük.

Van egy olyan rész, ami nem hangzott el, és én fontosnak tartom. Pályára került fiatal tanárokkal beszéltem. Elmondták, hogy a tanulmányaik során az volt az egyik legnagyobb probléma, hogy a szakma nagy hangsúlyt kapott, de a pedagógiai ismeretek gyengék voltak. Valamilyen formában legyen megemlítve ebben az anyagban, hogy ezt a részt módosítani kell: nagyobb hangsúlyt kell helyezni a fiatal tanárok képzésénél a pedagógiai ismeretekre. Mit kezd a nagy szaktudásával a tanár, ha nem tudja átadni?

Az agresszív iskolai viselkedéssel kapcsolatban van még egy dolog, amit szeretnék javasolni. Jó lenne, ha esetleg ez is jobban érezhető lenne ebből az anyagból, vagy konkrétan meg lenne említve. Egy átfogó tanártovábbképzés kellene ennek a kérdésnek a kezelésére, hogy azok a tanárok, akik már tanítanak, tudják kezelni az ilyen helyzeteket. Több hozzáértő embertől megkérdeztem, és azt javasolták, hogy kivétel nélkül minden mostani tanár részére 60 óras továbbképzést javasolnak.

Van egy másik dolog is – lehet, hogy az előző és a mostani e-mailek találkozásánál. Mivel az önkormányzatoknak az iskolafenntartás nagyon jelentős költség, azt lehet tapasztalni, hogy azokat az iskolákat zárják be, ahol kis létszámú osztályok vannak, mert azok kerülnek sokba. Ezekben az iskolákban kezelik a pszichés, neurotikus és viselkedészavaros gyerekeket. Valamilyen formában erre is ki kellene térni. Egészen biztos, hogy a támogatási rendszerben van

valami probléma, mert hogyha ez érzékenyen érinti az önkormányzatokat, és ezeket az iskolákat zárják be, akkor oda kellene erre figyelni, és megnézni, hogy mit kell a kormányzatnak tenni annak érdekében, hogy ezeket az iskolákat ne zárják be, mert pont ezeknek a problémáknak a kezelésében sokkal nagyobb ezeknek a szerepe, mint a normál iskoláké.

ELNÖK: Köszönöm szépen, a fejezetekhez való hozzászólásokat befejeztük. Szakállamtitkár úr, kívánsz-e reagálni?

DR. SZÜDI JÁNOS: Megpróbálok rövid lenni. Nagyon sok minden elhangzott.

A sérült gyerek három gyereknek számít, tehát a huszonöt elosztva hárommal... De hagyjuk, nem akarom, mert fölhoztok mindent. Hogy hogy kell számítani a tanulói létszámot, gyertek hozzám, és megbeszéljük.

NOVÁK JÁNOS: Akkor miért azt zárják be?

DR. SZÜDI JÁNOS: Azért, mert bezárták.

NOVÁK JÁNOS: A szolnoki alternatív gimnáziumot most zárják be.

DR. SZÜDI JÁNOS: A tulajdonosi jogok nem korlátozhatók, azért.

Megpróbálok összeszedni, ami tartozik.

A pedagógiai program mint rendszer. Főnt van a honlapon, most már harmadik hónapja, és bárki viheti, ingyen viheti, önköltséges áron viheti az iskolába, tehát a tankönyvkiadók ezért nem örülnek ennek. Az a konzorcium, amit voltál kedves megemlíteni: végre vállalkozott rá, hogy megcsinálja. Amiért a tankönyvkiadók nem örülnek ennek, mert nem üzleti alapon, hanem önköltségi áron értékesíthető. Ingyen jut hozzá, mert az állam fejlesztette ki.

KESZEI SÁNDOR: És a tankönyv is ingyenes lesz?

DR. SZÜDI JÁNOS: Sándor, annak a résznek lesz ingyenes, akinek ingyenesen jár – és ez a gyerekek jelentős része -, a többieknek önköltséges. Mert az önköltséget valakinek meg kell fizetnie.

KERPEN GÁBOR: Tehát önköltséges?

ELNÖK: Nem piaci ár.

KESZEI SÁNDOR: Ez jó hír.

DR. SZÜDI JÁNOS: A minősítést megnézem, erre nem tudok most válaszolni. Nekem ehhez nem sok közöm van, de a kollégáimmal megbeszélem. Meg fogom nézni, ebben lehet-e valamit tenni, vagy sem.

Az egész háromhás premizálás úgy nézne ki – ahogy én is ismerem –, hogy az intézményen belül fogják eldönteni, hogy ki mennyit dolgozik, működik közre. Tehát nem egy konkrét, fix pótlékra kell itt gondolni, hanem mindent összevetve a nevelőtestület bevonásával

fogják meghatározni. Az osztályfőnöki feladat szerintem előnyben kell részesülnön, mert ott fogják meghatározni. Nem olyan merev, mint ami ide le van írva.

Hogy a nyelvi előkészítő jó-e vagy sem? Én tényleg nem akarok semmit mondani, de ha valami siker volt, ezt 1993-ban betettük a törvénybe, 1995-ben kivettük. Szerintem jó, hogy benne van, és úgy tudom, hogy ennek vannak eredményei: az ide járó gyerekek. A kiterjesztés pedig benne van a törvényben: az van benne, hogy 2010-től biztosítani kell. Nem tanórát, mert van, ahol most nincs tanár. Most készítjük elő, hogyan lehet ehhez hozzáférni ott, ahol nincs tanár. Mert van ilyen. Szeretnénk ide bevinni a digitális tananyagot, szeretnénk bevinni kapcsolatot. Mondtam már Krisztinának, én azt szeretném, a nyelvi környezetet úgy is meg lehet teremteni, hogy van ez a nagy intelligens tábla, odamegy a gyerek, és bekapcsolódik másnak az órájába. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy minden gyereknek és minden pedagógusnak joga legyen idegen nyelvet tanulni, ha szeretné. Nem tudom, Sándor, hogy ez szerinted miért kudarc. Szülőként én ennek örülnék. Nem igaz, hogy a gyerek meghülyül. Először is az időnek a felét továbbképzésre, felkészítésre kell fordítani. *(Keszey Sándor: Meg informatikára.)* Meg informatikára, ami nagyon fontos. Akkor lenne igazán eredményes, hogyha lejjebb lehetne vinni, tehát valahol a negyedik-ötödik-hatodik évfolyamnál lenne jó. De most itt van.

Nem győzöm mondani – lehet, hogy én látom rosszul, de valamikor itt is csak átírták a törvényt – az 1-12. évfolyamos iskola. Abban az az előny, hogy oda teszi, ahová akarja. A komprehenzív iskola meg azért lenne jó, mert akkor a gyerek oda megy, ahová a képessége, tudása szerint mehet, és ha a gyerek elvégzi a szakiskolát, és tud, visszamegy, ha rájön, hogy nem tud, akkor átmegy. Ezek a folyamatok beindultak, próbáljuk támogatni.

A szakfelügyelet. A törvényben már más sincsen csak ellenőrzés. Ellenőriz az iskola - a saját minőségprogramjának meg kellene lennie -, utána ellenőriznie kellene a fenntartónak, négyévenként legalább egyszer, aztán most már ott van az Oktatási Hivatal, ott van a mérés-értékelés. Ha mindezt összeadod... Ami hiányzik, elismerem, egy segítő, támogató szervezet... *(Közbeszólások.)* Az van benne a törvényben, csak még a végrehajtása nehéz, hogy ha probléma van egy intézményben – és nem rangsorolják, ez elhangzott –, ha alulteljesít – ez nem ugyanaz, mert száz iskolából lehet, hogy tizenöt fog alulteljesíteni. Az van benne, hogy van egy átlag, amit meghúznak a szakemberek, és ha valaki ez alatt teljesít, segítséget kap, és ennek a rendszerét kellene fölpumpálni. Személy szerint én nagyon szeretnék pénzt szerezni – nem tudom, sikerül vagy sem.

Még egy dolog. Remélem, nincs szó arról, hogy megváltozik a helyi tantervkészítés. Sehol nincs leírva, hogy hány óra van erre-arra. Tudom, Gábor, te nem értesz vele egyet, szerinted ezt nem lehet a nevelőtestületre hárítani. Én erre nem tudok mit mondani. Egyet tudok érteni azzal, hogy a nevelőtestület készítse a pedagógiai programját, ezért nem tudom megmondani, és nincs olyan, hogy ne legyen informatikai óra, mert a nevelőtestület beteszi. Itt csak arról van szó, hogy tanulja meg a gyerek, és utána vigyék be az órára. Az iskolai könyvtárakban is legyen általános. Azt szeretném, az lenne a jó, hogyha a könyvtár meg az informatika egymás mellett lenne, mert úgy lenne normális, ha a könyvtáros tanárok értenének az informatikai dologhoz, ide-oda tudnának menni a múzeumokba, és előbb-utóbb majd csak kialakul ez.

A titoktartás nem szűnt meg.

KERPEN GÁBOR: Ezt mondtam!

DR. SZÜDI JÁNOS: Így van – és egyébként nem jól. Én az eredetit jobbnak tartottam, szívesen leülök veled vitatkozni. Én megvártam volna az Alkotmánybíróság döntését, csak sajnos muszáj volt átírni.

Az egész ország tanul. Én nem tudok mit mondani erre: pont a pedagógus ne tanuljon? Szerintem a pedagógusnak is ugyanúgy kell. Nekem egy sor nem jó abból, amit tanultam. Szerintem a pedagógusnál is ugyanaz a helyzet. És tudod, mi a nagy baj, hogy látom én laikusként – mert nem vagyok pedagógus? Azért el szoktam mondani, ha elmegyek valahová, mert nekem tetszik. Szerintem akkor jó egy pedagógus, ha olyan, mint egy karmester. Azt jelenti, hogy hagyja a gyereket, a zenekart. Nem ő akar okos lenni. És tudod, miért nem? Mert a gyerekeim sokkal okosabbak, mint én: odamennek, megnézik az interneten, és azt mondják, hogy tanár bácsi, nem is ezt olvastam! A tanár hagyja őket. Én ezt tudom most mondani. Ez az, amiről úgy érzem, hogy nem vált általánossá ennek a felismerése, hogy a gyerekek felmennek az internetre, nagyon sokat tudnak, és ezért kell a pedagógusnak számítógép, hogy ő is rá tudjon menni.

DR. DOBOS KRISZTINA: Ez csak részben igaz. A gyerekek egy része valóban odamegy a géphez. Valóban jó, hogyha az ember azt mondja, hogy nyugodtan felvállalja, hogy én ezt még nem láttam, nem nyomkodtam a gépet, nem néztem a tévében a spektrum legújabb műsorát, és beszéljük meg – csak a gyerekek egy részét arra kell kényszeríteni, mert ott ül egész nap, és hallgatja a fülhallgatón a zenét. Nem ilyen egyszerű, hogy minden gyerek állandóan csillogó szemmel szeretne tanulni... *(Zaj, közbeszólások.)*

DR. SZÜDI JÁNOS: Természetismeret. Igazad van, fokozatosan lehet. Egyébként van belőle érettségi tantárgy. Most azt szeretnénk, hogy a felsőoktatás fogadja el felvételiként. Fokozatosan kell egy kerettanterv. Én úgy látom, hogy külföldi könyvet kellene lefordítani, mert az a leggyorsabb. Nem értek hozzá, csak mondom, mert ezek már megvannak. Ez legalább egy ötéves folyamat. És olyan kellene, hogy akik benne vannak a rendszerben, azokat továbbképezni. Azt is el tudnám képzelni, hogy a felsőoktatás adjon keretszámot, hogy ingyenesen tudjon menni a pedagógus ezt megtanulni. És nyilván a felsőoktatásnak meg rá kellene erre állnia. Ez nem egy kétperces téma, ebben teljesen igazad van.

Azt gondolom, hogy van egy ilyen tantárgy, és e mellett lehetővé kellene tenni, hogy választható tantárgyként meg a fizikát, kémiát. Ami régen volt a törzsanyag, az ide, aki meg saját maga kémikus, fizikus meg nem tudom, mi akar lenni, annak meg órát kell adni, hogy magát fejleszthesse. Én így tudom elképzelni.

DR. DOBOS KRISZTINA: Az integrált humán tantárgy?

DR. SZÜDI JÁNOS: Az integrált humán tantárgyat csak én nyomom egyelőre. Nagyon szeretném.

DR. DOBOS KRISZTINA: Én ezt javasoltam az OKNT-ben, Horn Gyuri kapott is rajta.

DR. SZÜDI JÁNOS: EgyetérteneK Krisztinával. Egy probléma van...

DR. DOBOS KRISZTINA: Nem, nem!

DR. SZÜDI JÁNOS: Bocsánat, akkor nem ért velem egyet – jó. Tehát én el tudnám képzelni. Ennek van egy törvényi akadálya, amit jelen pillanatban valószínűleg nem tudunk kivenni. Benne vannak a kötelező tantárgyak, és benne van a matek, a történelem, az idegen nyelv, a magyar irodalom. Megkísértem, hogy ne tantárgy legyen benne, hanem ismeretek, de nem sikerült. Ameddig ez benne van a törvényben, addig sajnos teljesíteni kell. Hogyha nem tantárgyként lenne benne, hanem úgy, hogy ismeret, akkor lehetne. A nagy tételben azt, hogy ki hogy tud írni, nyugodtan meg lehetne nézni. Lehetne megoldást találni, de most nem mennék el ideig. Szerintem is normális dolog lenne.

ELNÖK: Befejeztük, államtitkár úr?

Az a javaslatom, hogy akinek a 7-8. fejezethez hozzászólása lenne, keddig ha az én e-mailemre megteszi, a jegyzőkönyvhöz csatolnám. Elfogadható ez a megoldás? *(Igen.)* Köszönöm szépen, akkor a napirendet lezártak tekintem.

DR. SZÜDI JÁNOS: Gábor, elnézést kérek tőled.

KERPEN GÁBOR: Nem történt semmi!

DR. SZÜDI JÁNOS: Bocsánat, ennyit engedjen meg a jelen lévő társaság, hogy szerintem amit mi a gyakornoki követelményekbe beépítettünk, az élet igazolta. Mert mit kérünk? Hogy tanulja meg a saját házirendjét, szmsz-ét, a tanulói jogokat, szülői jogokat. Ez nem egy istentelen dolog. Nem kérünk semmi különlegeset. Egyébként is meg kellene tanulni, mert őszintén remélem, hogy a pedagógus, amikor odaáll, ezeket megnézi. Azt gondolom, olyan rosszul nem jöhetünk olyan rosszul ki ebből a gyakornoki témából.

ELNÖK: Kerpen Gábor kért még szót.

KERPEN GÁBOR: Két mondatra kértem. Csak hogy ne maradjon már félreértés a jegyzőkönyvben: a PDSZ abban érdekelt, hogy az oktatási intézményekben szülessenek meg a pedagógiai programok és a helyi tantervek. Nem erre utalt, amikor azt mondtam, nem korrekt, hogy folyamatosan a nevelőtestületre mutat az oktatási kormányzat a tekintetben, hogy hogy fogynak el a kéz műveltségét, a zenei műveltséget tartalmazó órák.

A másik, hogy nem vettem zokon a gyakornoki rendszert, csak arra utalok, hogy például Angliában rövidebb a gyakornoki idő, és a gyakornoki idő végén növekszik a bér. Szerintem ez egy jobb rendszer.

ELNÖK: Köszönöm szépen, mivel a napirendet lezártuk, két dolgot szeretnék zárszóként megjegyezni.

Az egyik, hogy kedden folytatjuk a munkánkat, tehát a Közoktatás-politikai Tanács újabb ülésére kerül sor, ahol kormányrendelet és miniszteri rendeletek kerülnek véleményezésre.

A másik, amit szeretnék mondani, egy picit kapcsolódik ehhez. A társadalmi egyeztetés minőségileg vagy mennyiségileg – majd eldől az idők során – valószínűleg javul azáltal, hogy számos egyesületnek, illetve civil szervezetnek, testületnek küldtünk meg olyan dokumentumokat is, amelyek még nem jogszabály formátumúak, hanem koncepció jellegűek. Ezért kérjük, hogy azokra az egyesületek, illetve testületek tagjai fejtsék ki véleményüket. Szeretném megjegyezni a testületek vonatkozásában, hogy a testületek üléseiken gyakorolják a

hatáskörüket, tehát ez csak egy előzetes vélemény, amit szeretnénk majd a végleges dokumentumokban érvényesíteni. Ezért kerül ki napokon belül, ahogy államtitkár úr is említette, és azt hiszem, nálam landol még egy, a pedagógus-továbbképzéssel kapcsolatos koncepció, amit a hétvégén megpróbálok kiküldeni a testület tagjainak.

Köszönöm szépen. Mielőtt lezárom, megkérdezem, hogy a testület itt maradt hőseinek van-e valamilyen további hozzászólása. Kerpen úr!

KERPEN GÁBOR: Bocsánat, nem szoktam ilyet csinálni, hogy folyton szót kérek, de azt gondolom, a Közoktatás-politikai Tanács következő ülésén napirendre kellene venni az intézményeken belüli erőszakot, különös tekintettel a pedagógusok ellen elkövetett erőszak kérdésére. Nem azért, hogy határozatot hozzunk, hanem hogy megtárgyaljuk. Nagyon fontos lenne annak a bizottságnak a feladatáról és tagjairól tájékoztatás, amit a miniszter úr tegnapelőtt létrehozott.

ELNÖK: A honlapon található. Ezt a javaslatot Kajtárné Botár Borbálának továbbítom.

További? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, nagyon szépen köszönöm mindenkinek a jelenlétét. Kellemes hétvégét!

Tartalomjegyzék

<u>Az "Új Iskola - Új Tudás" program bemutatása</u>	5\
<i><u>Dr. Hiller István bevezetője</u></i>	5
<i><u>Hozzászólások</u></i>	12
<i><u>Arató Gergely válaszai az általános kérdésekre</u></i>	29
<i><u>Dr. Szüdi János előterjesztése a részletes vita előtt</u></i>	32
<i><u>Hozzászólások</u></i>	32